

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____
din _____ 2024

**privind aprobarea proiectului de Lege
privind medierea și statutul mediatorului**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de Lege privind medierea și statutul mediatorului.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul justiției

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind medierea și statutul mediatorului

Prezenta lege transpune Directiva (UE) 2008/52 a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 136/3 din 24 mai 2008. Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE ȘI NOȚIUNI

Articolul 1. Obiectivul și domeniul de reglementare

(1) Obiectivul prezentei legi este facilitarea accesului la soluționarea alternativă a litigiilor și promovarea soluționării pe cale amiabilă a acestora prin: încurajarea utilizării medierii și asigurarea unei relații echilibrate între mediere și procedurile judiciare.

(2) Prezenta lege determină principiile de bază ale medierii, particularitățile medierii în domenii specifice, modul de aplicare a medierii în cazul litigiilor cu element de extraneitate, precum și, procedura de accesare în profesia de mediator, statutul mediatorului, modalitățile de organizare și autoadministrare a mediatorilor.

(3) Prezenta lege nu se aplică domeniilor fiscal, vamal, administrativ și nici răspunderii statului pentru actele sau omisiunile autorităților publice efectuate în regim de putere publică.

Articolul 2. Competența instituțiilor statului în domeniul medierii

(1) Ministerul Justiției are următoarele competențe în domeniul medierii:

a) elaborează, coordonează, promovează și monitorizează implementarea politicilor publice ;

b) elaborează, promovează și, după caz, aprobă proiecte de acte normative ;

c) avizează proiectele de acte normative, elaborate de Uniunea Mediatorilor;

d) colaborează cu Uniunea Mediatorilor, inclusiv prin schimb reciproc de informații;

e) eliberează sau, după caz retrage licența de mediator;

f) înregistrează, suspendă sau încetează activitatea de mediator;

g) reprezintă interesele Republicii Moldova în organizațiile internaționale în domeniul medierii;

f) ține Registrul de stat al profesiilor juridice;

h) asigură punerea la dispoziția publicului, a informației privind modalitățile de contactare a mediatorilor și a organizațiilor care oferă servicii de mediere, inclusiv on-line, pe Platforma integrată a profesiilor juridice;

i) alte atribuții prevăzute de lege.

(2) În domeniul medierii instanțele judecătorești au următoarele competențe:

a) recomandă sau dispun medierea în cazurile prevăzute de legislație, inclusiv cele cu element de extraneitate;

b) propune, încurajează părțile să recurgă la mediere;

c) monitorizează realizarea de către părți a medierii recomandate, dispuse;

d) colaborează cu Uniunea Mediatorilor în activitatea de identificare a mediatorilor, inclusiv prin schimb reciproc de informații;

e) confirmă, după caz, tranzacțiile de mediere;

f) anunță Uniunea Mediatorilor despre tranzacțiile încheiate de mediator cu încălcarea legislației și despre alte acțiuni neconforme admise de mediator în activitatea profesională

Articolul 3. Noțiuni

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

contract de mediere – acord încheiat între mediator, pe de o parte, și părțile aflate în litigiu, pe de altă parte, prin care mediatorul se obligă să medieze un litigiu în procedura stabilită de prezenta lege;

convenție de mediere – acord prin care părțile se angajează să supună medierii un litigiu existent sau unul care ar putea să apară între părți cu privire la un raport juridic contractual sau necontractual;

furnizor de formare – persoană juridică care este acreditată de către Uniunea Mediatorilor, care organizează cursuri de formare inițială și/sau continuă a mediatorilor conform standardelor de formare în domeniu aprobate de Uniunea Mediatorilor;

litigiu – conflict între două sau mai multe persoane fizice și/sau juridice, care este sau poate fi obiect de examinare în instanța de judecată sau arbitraj;

mediator – persoană terță, licențiată conform prezentei legi și/sau legislației unui alt stat, cu care Republica Moldova are încheiate acorduri și/sau tratate internaționale, care conduce procesul de mediere într-o manieră eficientă, imparțială și competentă, în scopul soluționării litigiului dintre părți, indiferent de denumirea sau de profesia acestuia în statul în care a obținut calificarea și de modul în care a fost numit sau i s-a solicitat să efectueze medierea;

mediere – proces structurat, indiferent cum este denumit într-un stat membru al Uniunii Europene, sau cum se face referire la acesta, în care două sau mai multe părți într-un litigiu încearcă, din proprie inițiativă, să ajungă la un acord privind soluționarea litigiului dintre ele, cu asistența unuia sau mai multor mediatori. Acest proces poate fi inițiat de către părți, recomandat sau impus de instanță sau legislația națională și/sau internațională la care Republica Moldova este parte. Acest proces include medierea efectuată de un judecător care nu este implicat în nici-o procedură judiciară conexă litigiului în cauză. Medierea exclude demersurile instanței sau ale judecătorului sesizat de a soluționa litigiul pe parcursul procedurilor judiciare privind litigiul în cauză

organizație de mediere – persoană juridică cu scop nelucrativ (necomercial), care este înregistrată de Agenția Servicii Publice și care asigură, în condițiile prezentei legi, desfășurarea eficientă a activității de mediator, promovarea serviciilor de mediere, stabilirea regulilor procesului de mediere, a modului de calculare a onorariilor mediatorilor, asigură spații pentru ședințele de mediere și acordă alte servicii pentru desfășurarea eficientă a activității de mediator;

parte – orice persoană indiferent de forma de organizare și dreptul de proprietate, care își exprimă acordul de a soluționa un litigiu prin mediere;

tranzacția de mediere - acordul încheiat de părți, în condițiile legii și contrasemnat de mediator, ca urmare a procesului de mediere, prin care părțile consimt asupra soluționării amiabile a unui litigiu.

Articolul 4. Principiile de bază ale medierii

Medierea are la bază următoarele principii:

- a) participarea benevolă la mediere;
- b) confidențialitatea;
- c) libera alegere a mediatorului;
- d) egalitatea părților în proces;
- e) independența, neutralitatea și imparțialitatea mediatorului;
- f) flexibilitatea procesului de mediere.

Articolul 5. Participarea benevolă la mediere

(1) Părțile decid benevol inițierea și participarea la mediere, stabilesc termeni, reguli privind desfășurarea medierii, precum și convin asupra conținutului tranzacției de mediere.

(2) Pentru anumite categorii de litigii, inițierea medierii poate fi recomandată sau dispusă de instanța judecătorească, ori prevăzută de legislație.

Articolul 6. Confidențialitatea

(1) Procesul de mediere nu este public și se desfășoară într-un mod care respectă principiul confidențialității, cu excepția cazului în care părțile hotărăsc altfel.

(2) Mediatorul este obligat să respecte confidențialitatea informației aflate, cu excepțiile prevăzute la alin. (5), până la începerea și/sau în cadrul procesului de mediere, precum și după suspendarea sau încetarea activității de mediator. Mediatorul este obligat să atenționeze participanții la procesul de mediere asupra obligației de păstrare a confidențialității informației, fiind în drept, după caz, să solicite semnarea unui acord sau a unei clauze de confidențialitate.

(3) În procesul medierii, mediatorul nu are dreptul să divulge informațiile de care a luat cunoștință în decursul sesiunilor separate cu părțile și nu are dreptul să discute asemenea informații cu cealaltă parte fără acordul părții vizate.

(4) În cazul în care litigiul supus medierii prezintă aspecte dificile, mediatorul, cu acordul părților, poate să solicite punctul de vedere al unui sau al mai multor specialiști în domeniul respectiv.

(5) Mediatorii sau alte persoane implicate în administrarea procesului de mediere nu sunt obligați să respecte confidențialitatea informației rezultate din sau în legătură cu procesul de mediere, cu excepția cazului în care:

- a) acest lucru este necesar în vederea protecției ordinii publice;
- b) pentru a asigura protecția interesului superior al copilului;
- c) pentru a împiedica vătămarea integrității fizice sau psihice a unei persoane;
- d) divulgarea conținutului acordului rezultat în urma medierii este necesară punerii în aplicare sau executării acestuia.

Articolul 7. Libera alegere a mediatorului

Părțile aleg mediatorul din Registrul de Stat al Profesiilor Juridice ținut de Ministerul Justiției sau, după caz, din unul din registrele autorizate ale unui stat membru al Uniunii Europene, a cărui activitate nu este suspendată la momentul alegerii. Părțile pot renunța la serviciul mediatorului ales la orice etapă a procesului de mediere, inclusiv pe motivul suspendării sau încetării activității mediatorului.

Articolul 8. Egalitatea părților în proces

Fiecare persoană dispune de acces liber și egal la mediere, indiferent de vârstă, statut social, rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, origine națională sau socială, avere sau alte împrejurări.

Articolul 9. Independența, neutralitatea și imparțialitatea mediatorului.

Mediatorul trebuie să fie independent, neutru față de dispute și față de părți, să conducă procesul de mediere într-un mod imparțial și să respecte normele de etică profesională.

Articolul 10. Flexibilitatea procesului de mediere.

Părțile de comun acord, cu asistența mediatorului, decid asupra regulilor și duratei procesului de mediere.

Articolul 11. Interzicerea divulgării informației și audierii participanților la procesul de mediere

(1) În scopul asigurării confidențialității procesului de mediere, părțile, mediatorul sau oricare altă persoană care a participat la procesul de mediere nu poate divulga și nu poate invoca în alt proces de mediere, în instanța de judecată sau arbitraj ori în afara unui proces informațiile de care a luat cunoștință în cadrul procesului de mediere sau în legătură cu acesta. Este interzisă, de asemenea, divulgarea următoarelor informații:

- a) propunerea unei părți de a iniția procesul de mediere sau exprimarea acordului unei părți de a participa la procesul de mediere;
- b) opiniile sau propunerile enunțate de către una dintre părți cu privire la o eventuală soluționare amiabilă a litigiului;
- c) declarațiile făcute de către o parte în cadrul procesului de mediere;
- d) exprimarea acordului unei părți de a accepta propunerile înaintate de către mediator;
- e) actele întocmite exclusiv în scopurile procesului de mediere.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), divulgarea informației confidențiale este permisă, prin acordul scris al părților, în cazul în care aceasta este necesară în cadrul procedurilor legale privind executarea drepturilor care rezultă din tranzacție.

(3) Mediatorul este în drept, cu consimțământul scris al părților, să facă declarații în favoarea acestora, însă darea declarațiilor, în aceste cazuri, exclude participarea lui ulterioară în procesul de mediere.

(4) În scopul asigurării confidențialității procesului de mediere, în temeiul și în condițiile legii, mediatorul și participanții la mediere nu pot fi audiați în privința faptelor sau actelor de care au luat cunoștință în cadrul procesului de mediere. În condițiile art. 6 alin. (5), mediatorul poate fi chemat în calitate de martor.

Articolul 12. Conflictul de interese

(1) Dacă, la etapa de inițiere sau pe parcursul procesului de mediere, apare o circumstanță de natură să afecteze scopul medierii, neutralitatea sau imparțialitatea mediatorului, acesta este obligat să se abțină de la medierea litigiului și să aducă acest fapt la cunoștința părților.

(2) Mediatorul nu este în drept să acționeze în calitate de arbitru în rezolvarea litigiului în care a fost desemnat ca mediator.

(3) Nu poate fi aleasă în calitate de mediator persoana care a reprezentat anterior interesele uneia dintre părți în instanța de judecată sau arbitraj ori a acordat alt gen de asistență în legătură cu obiectul litigiului.

(4) După încetarea procesului de mediere, mediatorul nu poate reprezenta părțile sau una dintre părți la soluționarea în instanța de judecată sau arbitraj a litigiului pentru care a fost desemnat ca mediator. În cazul în care a fost ales în calitate de mediator un avocat, acesta nu este în drept să accepte asistența sau reprezentarea ulterioară a intereselor oricărei dintre părțile procesului de mediere în legătură cu litigiul mediat.

(5) În cazul în care mediatorul este un notar, acesta nu este în drept să investească cu formulă executorie tranzacția de mediere încheiată de părți în procesul medierii.

(6) În cazul în care mediatorul este concomitent și reprezentant al unei profesii conexe justiției, acesta nu este în drept să presteze serviciile corespunzătoare profesiei deținute, în legătură cu conflictul mediat.

Articolul 13. Efectul medierii asupra termenilor de prescripție

(1) Inițierea medierii în condițiile prezentei legi suspendă termenele de prescripție pentru părți pe durata desfășurării procesului de mediere. Părțile care recurg la mediere în vederea soluționării unui litigiu nu sunt ulterior împiedicate să inițieze o procedură judiciară sau arbitrală privind respectivul litigiu ca urmare a împlinirii unor termene de decădere din acest drept sau de prescripție pe durata procesului de mediere.

(2) Alineatul (1) nu se aplică prevederilor privind termenele de prescripție rezultate din legislația națională și din acordurile internaționale.

Articolul 14. Motivarea părților pentru recurgerea la mediere

(1) Părțile care recurg la mediere sunt scutite de achitarea taxei de stat pentru confirmarea sau investirea cu formulă executorie a tranzacției în condițiile art. 33.

(2) În cazul în care, pînă la depunerea cererii de chemare în judecată, părțile au participat la procesul de mediere, dar procesul de mediere a încetat fără încheierea tranzacției, atunci, la depunerea cererii de chemare în judecată, taxa de stat se reduce cu 25%.

(3) Părțile care recurg la mediere după depunerea cererii de chemare în judecată beneficiază de următoarele facilități:

a) eşalonarea achitării taxei de stat;

b) în cazul finalizării procesului de mediere prin tranzacția asupra tuturor pretențiilor, taxa de stat se restituie în proporție de:

100% – pentru soluționarea prin mediere în instanța de fond;

75% – pentru soluționarea prin mediere în instanța de apel;

50% – pentru soluționarea prin mediere în instanța de recurs;

c) în cazul finalizării procesului de mediere cu împăcarea parțială a părților asupra pretențiilor patrimoniale, taxa de stat se reduce și se restituie proporțional valorii pretenției soluționate prin împăcare.

(4) Cererea privind confirmarea tranzacției se examinează în regim de urgență, în cel mult 15 zile lucrătoare de la data depunerii acesteia.

(5) Părțile beneficiază de facilitățile prevăzute în prezentul articol, în modul stabilit de Legea taxei de stat nr. 213/2023 și Codul de procedură civilă.

(6) Părțile trebuie să realizeze cel puțin o ședință de mediere, pînă la adresarea în instanța de judecată, pentru următoarele categorii de litigii:

a) civile;

b) de familie;

c) de muncă;

d) de contencios administrativ.

(7) Remunerarea mediatorului pentru ședința de mediere realizată pînă la adresarea în instanță pentru categoriile de litigii prevăzute la alin. (6) constituie 10 % din salariul minim pe țară.

Articolul 15. Medierea garantată de stat

În cadrul procesului de mediere, o parte sau ambele părți au dreptul de a beneficia de serviciile garantate de stat ale unui mediator, în modul prevăzut de Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat.

Capitolul II MEDIEREA

Secțiunea 1. Procesul de mediere

Articolul 16. Inițierea medierii

(1) Medierea poate fi inițiată de către oricare dintre părți, din proprie inițiativă, precum și, la recomandarea autorităților publice, instanțelor judecătorești, organului de urmărire penală. Medierea poate fi inițiată la orice etapă de examinare a litigiului.

(2) Pentru categoriile de litigii prevăzute la art. 14 alin. (6), medierea se inițiază pînă la adresarea în instanța de judecată. Dacă urmare a medierii inițiate potrivit legii

nu a fost încheiată tranzacția de mediere, părțile se pot adresa în instanța de judecată făcând dovada realizării procedurii de mediere, sub sancțiunea restituirii cererii de chemare în judecată de către instanța de judecată, în conformitate cu art. 170, alin. (1) lit a) din Codul de procedură civilă. Sancțiunea restituirii cererii de către instanța de judecată nu se aplică în situațiile prevăzute la alin. (10).

(3) Procesul de mediere începe la data semnării contractului de mediere. Dacă partea nu a acceptat invitația scrisă a mediatorului sau a refuzat participarea la mediere, procesul de mediere se consideră neînceput.

(4) Contractul de mediere se încheie în formă scrisă, trebuie să corespundă cerințelor minime stabilite de Uniunea mediatorilor și nu poate conține clauze care contravin legii sau ordinii publice.

(5) Inițierea medierii în condițiile prezentei legi constituie temei pentru suspendarea procesului de judecată, începând cu data semnării contractului de mediere până la soluționarea sau, după caz, constatarea imposibilității soluționării litigiului prin intermediul medierii.

(6) Părțile pot desemna prin acord comun unul sau mai mulți mediatori sau pot solicita unei organizații de mediere desemnarea unui mediator conform regulilor aprobate de organizația respectivă. În cadrul procesului judiciar, instanța propune părților să participe la o ședință de informare cu privire la soluționarea litigiilor prin mediere.

(7) Părțile se pot prezenta împreună la mediator. În cazul în care se prezintă doar una dintre părți, mediatorul, la cererea acesteia, va adresa celeilalte părți invitația scrisă în vederea informării și acceptării medierii, stabilind un termen de cel mult 15 zile, dacă în convenția de mediere nu este prevăzut alt termen. În litigiile cu element de extraneitate, acest termen este de 30 de zile. Invitația se transmite prin orice mijloace care asigură confirmarea primirii acesteia. Partea solicitantă va prezenta mediatorului datele necesare contactării celeilalte părți.

(8) Părțile sunt în drept de a determina prin acord comun toate aspectele ce țin de inițierea, derularea și finalizarea procesului de mediere.

(9) Până la încheierea contractului de mediere, mediatorul este obligat să informeze părțile despre scopul medierii, procedura, drepturile și obligațiile mediatorului și ale părților, precum și despre consecințele procesului de mediere, efectele semnării unei tranzacții de mediere și despre consecințele nerespectării prevederilor tranzacției semnate.

(10) Contractele de mediere, învestite cu formulă executorie, au putere de titlu executoriu la data exigibilității creanței și oferă dreptul la executare silită extrajudiciară, fără adresarea unei cereri în instanța de judecată sau către notar, dacă părțile au convenit aceasta, în mod expres, în contract.

(11) Medierea nu se consideră inițiată, dacă după întreprinderea tuturor măsurilor de notificare, inclusiv suportul părții, mediatorul este în imposibilitate de a desfășura ședința în condițiile alin. (2), pentru cauzele prevăzute la art. 25-28. În acest caz, prevederile alin. (2) nu se aplică, la prezentarea actului eliberat de mediator cu privire la imposibilitatea desfășurării a ședinței de mediere.

(12) Dacă urmare a punerii cererii de chemare în judecată pe rolul instanței de judecată, potrivit alin. (11), partea a fost găsită, judecătorul va restitui cererea de

chemare în judecată în conformitate cu art. 170, alin. (1) lit a) din Codul de procedură civilă, cu obligarea părților de participare la ședința de mediere prevăzută de legislație.

Articolul 17. Notificarea

(1) Mediatorul informează partea sau, după caz, părțile privind data, ora și locul desfășurării ședinței de mediere, prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii informației respective.

(2) Pentru litigiile în care părțile potrivit legii trebuie să realizeze cel puțin o ședință de mediere până la adresarea în instanța de judecată, mediatorul întreprinde măsurile disponibile în vederea identificării locului aflării părții, pentru notificarea acestuia cu privire la desfășurarea ședinței de mediere solicitată de parte.

Articolul 18. Desfășurarea medierii

(1) Medierea se întemeiază pe cooperarea părților și utilizarea de către mediator a unor metode și tehnici specifice, bazate pe comunicare și negociere.

(2) Medierea litigiului are loc într-un termen care nu va depăși 3 luni de la data încheierii contractului de mediere, dacă părțile nu au stabilit de comun acord alt termen. Până la expirarea termenului stabilit inițial, părțile pot solicita prelungirea acestuia. În cazul în care litigiul este deferit medierii în cadrul unui proces judiciar, termenul de mediere poate fi prelungit doar cu acordul organului de urmărire penală sau al instanței de judecată.

(3) În procesul desfășurării medierii, mediatorul este în drept să se informeze în privința fondului cauzei.

(4) Părțile decid, de comun acord și cu asistența mediatorului, asupra regulilor și duratei procesului de mediere. Dacă părțile nu au ajuns la o înțelegere privind regulile de desfășurare a procesului de mediere, mediatorul este în drept să desfășoare procesul de mediere în maniera pe care acesta o consideră potrivită, fiind luate în considerare circumstanțele litigiului, doleanțele părților și necesitatea desfășurării procedurii într-un termen rezonabil.

(5) Părțile sunt în drept să renunțe la mediere în orice moment.

(6) Părțile participă la procesul de mediere personal. În cazul în care una dintre părți, din motive întemeiate, nu poate participa personal la procesul de mediere, ea va împuternici un reprezentant, dacă partea adversă acceptă desfășurarea medierii cu participarea reprezentantului.

(7) Pe parcursul procesului de mediere, părțile pot fi asistate de avocați, traducători și/sau interpreți, precum și de specialiști în domeniul respectiv. Cu consimțământul părților, la procesul de mediere pot participa și alte persoane.

(8) Pe durata desfășurării procesului de mediere, mediatorul se poate întruni în ședințe comune, cu ambele părți, sau în ședințe separate cu fiecare parte.

(9) Modul de desfășurare a ședințelor se negociază de către părți și mediator. Ședințele de mediere pot fi desfășurate, inclusiv, on-line.

(10) Înregistrarea audio sau video a ședințelor de mediere se efectuează cu acordul tuturor părților și a mediatorului.

Articolul 19. Soluționarea litigiului

(1) Părțile convin, de comun acord, asupra condițiilor de soluționare a litigiului. Mediatorul nu are putere de decizie asupra acestor condiții, dar, la cererea părților, poate înainta propuneri privind opțiunile de soluționare a litigiului.

(2) Litigiile soluționate prin mediere se finalizează cu încheierea tranzacției mediere. Părțile pot de comun acord, să solicite acordarea unui termen, până la semnarea tranzacției, pentru a consulta opinia unor experți și pentru a face comentarii, astfel încât să-și poată exprima consimțământul liber și în cunoștință de cauză.

(3) Părțile pot formula în scris condițiile de soluționare a litigiului. Condițiile de formă, conținut și caracterul obligatoriu al tranzacției sunt reglementate de prezenta lege și alte acte normative.

Articolul 20. Valabilitatea tranzacției

(1) Tranzacția de mediere trebuie să corespundă condițiilor de valabilitate prevăzute de prezenta lege, Codul civil și de alte acte legislative.

(2) Nu se admite includerea în tranzacție a clauzelor care:

a) se referă la drepturi și obligații de care părțile nu pot dispune liber prin tranzacție;

b) încalcă normele imperative ale legii, ordinea publică și bunele moravuri;

c) sunt în mod evident inechitabile;

d) prejudiciază interesul superior al copilului;

e) încalcă drepturile unor terțe persoane neantrenate în procesul medierii.

Articolul 21. Executarea tranzacției

(1) Tranzacția de mediere este obligatorie pentru părți și se execută benevol în termen de 20 de zile, dacă părțile nu au stabilit altfel.

(2) Părțile, de comun acord, pot investi tranzacția de mediere cu formulă executorie la un notar ales.

(3) Tranzacția de mediere, cu excepția celei încheiate pentru soluționarea unui conflict ce se referă dreptul translativ de proprietate asupra unui bun imobil, se consideră investită cu formulă executorie dacă fiecare parte a litigiului este reprezentată de avocat în procesul de mediere și tranzacția este semnată de mediator, de fiecare parte și de avocatul fiecărei părți.

(4) Dacă tranzacția încheiată în cadrul unui proces de mediere, care a avut loc în afara procesului civil, nu este executată benevol, pentru a fi executată silit, aceasta poate fi confirmată de către instanța de judecată în condițiile Codului de procedură civilă.

(5) Dacă tranzacția încheiată în cadrul unui proces de mediere, care a avut loc în cadrul procesului judiciar, nu este executată benevol, pentru a fi executată silit, la solicitarea părții interesate, aceasta este confirmată de către instanța de judecată în condițiile Codului de procedură civilă.

(6) Dacă tranzacția încheiată în cadrul procesului arbitral, nu este executată benevol, pentru a fi executată silit, la solicitarea părții interesate, aceasta se confirmă prin hotărâre arbitrală în condițiile legii.

(7) Tranzacția nu poate fi investită cu formulă executorie dacă conținutul acesteia este contrar legislației naționale și/sau în cazul în care conținutul tranzacției cu element

de extraneitate este contrar legislației statului respectiv, precum și în cazul în care legislația națională sau internațională pentru tranzacțiile cu element de extraneitate nu prevede posibilitatea conferirii acestuia un caracter executoriu.

(8) Ministerului Justiției, comunică structurilor internaționale denumirile autorităților competente să examineze solicitările de investire a tranzacțiilor cu formulă executorie.

Articolul 22. Încetarea medierii

(1) Medierea încetează:

- a) la semnarea de către părți a tranzacției;
- b) la constatarea de către mediator a imposibilității părților de a încheia tranzacția de mediere
- c) la renunțarea uneia sau a ambelor părți la mediere;
- d) la expirarea termenului stabilit pentru procesul de mediere, dacă părțile nu au solicitat prelungirea acestuia;
- e) la retragerea mediatorului din procesul de mediere în condițiile art. 12 alin. (1);
- f) în caz de deces al părții persoană fizică sau de lichidare a părții persoană juridică;
- g) la decesul mediatorului.

(2) Încetarea medierii se consemnează într-un proces-verbal, potrivit modelului aprobat de Uniunea mediatorilor, semnat de mediator, care se înmânează părților și, după caz, se prezintă instanței de judecată, de arbitraj sau organului de urmărire penală. În procesul-verbal nu se include informația referitoare la conținutul sesiunilor de mediere, opinia mediatorului referitoare la comportamentul părților, precum și altă informație a cărei divulgare contravine principiului confidențialității.

(3) Mediatorul este obligat să asigure păstrarea procesului-verbal și a materialelor aferente procesului de mediere timp de 4 ani de la data încetării procesului de mediere, conform unui regulament aprobat de Uniunea mediatorilor.

(4) Reluarea procesului de mediere cu atragerea aceluiași sau a unui alt mediator are loc în condițiile art. 17.

Capitolul III. Medierea în domenii specifice

Secțiunea 1. Medierea în litigii civile

Articolul 23. Convenția de mediere

(1) Convenția de mediere se încheie în formă scrisă, înainte sau după apariția litigiului, în una din următoarele forme:

- a) clauză de mediere inserată în contract;
- b) acord de mediere de sine stătător.

(2) Valabilitatea clauzei contractuale prin care părțile consimt de a supune medierii litigiile legate de valabilitatea, încheierea, interpretarea, executarea sau desfacerea contractului este independentă de valabilitatea contractului în care se conține clauza. Referința dintr-un contract la un alt înscris încheiat de aceleași părți, ce conține

o clauză de mediere, valorează ca o convenție de mediere scrisă dacă referința este suficientă de a face clauza parte din contract.

(3) În cazul în care părțile în proces au încheiat o convenție de mediere și una dintre ele o invocă în instanța de judecată, aceasta din urmă își verifică competența. Instanța va reține spre soluționare cauza dacă:

a) pârâțul și-a formulat apărarea în fond fără nicio rezervă, întemeiată pe convenția de mediere;

b) convenția de mediere este lovită de nulitate, și-a pierdut valabilitatea ori este nesusceptibilă de executare;

c) procesul de mediere nu poate avea loc din cauze vădit imputabile pârâțului.

(4) În alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (3), instanța de judecată, la cererea uneia dintre părți, își va declina competența dacă va constata existența unei convenții de mediere.

(5) Partea pierde dreptul să invoce convenția de mediere în instanța de judecată dacă:

a) nu a acceptat invitația celeilalte părți sau a mediatorului de a participa la mediere;

b) a refuzat anterior participarea la mediere.

Articolul 24. Medierea în litigiile civile

(1) Medierea în litigiile civile poate avea loc în cadrul sau în afara procesului judiciar sau arbitral. Pot fi supuse medierii litigiile civile cu privire la drepturile și obligațiile care sunt sau pot face obiect de examinare în instanța de judecată sau arbitraj și de care părțile pot dispune liber prin tranzacție de mediere, în condițiile legii

(2) Părțile se pot adresa în instanța de judecată doar după participarea la cel puțin o ședință de mediere, în condițiile art. 14 alin. (6) lit. a), în vederea soluționării conflictului a cărui valoare nu depășește 50 salarii medii pe economie, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri ce rezultă din conflictele:

a) încasarea datoriilor;

b) repararea prejudiciilor, inclusiv cauzate prin contravenții și infracțiuni;

c) partajarea proprietății;

e) răspândirea informațiilor false și defăimătoare;

f) de exercitare contractelor de împrumut, donație, arendă, locațiune, bancare, de de leasing și de asigurare.

Articolul 25. Medierea în litigiile de familie

(1) Litigiile ce rezultă din conflictele dintre soți, foști soți, alți membri de familie sau cupluri necăsătorite, privind exercitarea drepturilor și obligațiilor părintești, stabilirea domiciliului copiilor, întreținerea copiilor și a altor membri ai familiei inapți de muncă, precum și orice alte neînțelegeri dintre aceștia, se supun medierii până la depunerea unei acțiuni în instanța de judecată, cu desfășurarea obligatorie a cel puțin o ședință de mediere.

(2) Clauza de mediere poate fi inclusă în contractul matrimonial.

(3) În litigiile de familie care vizează interesele copilului, părțile sunt în drept să prezinte avizul autorității tutelare.

(4) Dacă în procesul de mediere a unui litigiu de familie apar circumstanțe care creează sau ar putea crea un pericol pentru creșterea și dezvoltarea normală a copilului sau care lezează interesele lui legale, mediatorul este obligat să informeze autoritatea tutelară și este în drept să se retragă din procesul de mediere.

(5) Tranzacția cu privire la soluționarea litigiului de familie, care vizează creșterea și dezvoltarea normală sau interesul superior al copilului, se depune de către părți la autoritatea tutelară competentă pentru informare.

Articolul 26. Medierea în litigiile de muncă

(1) Se supun medierii, până la adresarea în instanța de judecată, cu desfășurarea cel puțin a unei ședințe de mediere, următoarele litigii de muncă:

a) litigiile individuale de muncă ce țin de restabilirea la locul de muncă, garanțiile salariale și despăgubirile rezultate din lipsa forțată de la muncă, neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de către una dintre părțile contractului individual de muncă;

b) litigiile individuale de muncă privind încheierea, executarea, modificarea, suspendarea, încetarea și nulitatea contractului individual de muncă;

c) conflictele colective de muncă, în cazul în care părțile conflictului nu au ajuns la o înțelegere sau nu sunt de acord cu decizia comisiei de conciliere.

(2) Standardele de formare continuă a mediatorilor în domeniul litigiilor de muncă se elaborează și se aprobă de către Uniunea mediatorilor, cu consultarea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova și Ministerului Justiției.

Articolul 27. Medierea în litigiile de contencios administrativ

(1) Se supun medierii, până la adresarea în instanța de judecată, cu desfășurarea cel puțin a unei ședințe de mediere, litigiile izvorâte din acțiunile în obligare, în realizare și contractele administrative. Dispozițiile prezentei legi se aplică în măsura în care nu contravin legislației care reglementează negocierea tranzacțiilor cu participarea persoanelor juridice de drept public și condițiile de încheiere a acestor tranzacții.

(2) Autoritățile publice și organizațiile de mediere care organizează servicii de mediere în domeniul litigiilor de contencios administrativ pot stabili criterii suplimentare privind calificarea mediatorilor care urmează a fi antrenați în medierea acestor litigii și pot aproba liste de mediatori.

(3) Standardele de formare continuă a mediatorilor în materie de contencios administrativ se elaborează și se aprobă de către Uniunea mediatorilor, cu consultarea Ministerului Justiției.

Articolul 28. Medierea în litigiile cu element de extranietate

(1) Litigiul este cu element de extraneitate dacă cel puțin una dintre părți își are sediul, sau după caz, domiciliul sau reședința obișnuită într-un alt stat decât cel al oricărei alte părți, la data la care:

a) părțile decid să recurgă la mediere după apariția litigiului;

b) medierea este impusă de instanță, sau de organul de urmărire penală;

c) există o obligație de a recurge la mediere, care rezultă din legislația națională;

d) o invitație este adresată părților, în sensul articolului 16 alin. (3).

(2) Un litigiu civil este, în egală măsură, cu element de extraneitate dacă, la data menționată la alin. (1), părțile își au domiciliul sau sediul în Republica Moldova, dar:

a) procedurile judiciare pentru soluționarea litigiului urmează a fi inițiate într-un alt stat;

b) obiectul litigiului se referă la obligații ce urmează a fi executate într-un alt stat sau bunurile care constituie obiectul litigiului se află pe teritoriul altui stat;

c) locul desfășurării activității de bază a uneia dintre părți se află într-un alt stat.

(3) În sensul aplicării alineatelor (1) și (2), domiciliul și reședința se determină în conformitate cu dispozițiile Codului civil.

(4) Tranzacțiile încheiate în litigiile civile și comerciale prin mediere, se confirmă de arbitraj, dacă examinarea litigiului soluționat prin tranzacție este de competența arbitrajului internațional, conform clauzei arbitrale inserate în contract, sau prin acordul dintre părți. Aceste reguli se aplică în mod corespunzător atât litigiilor aflate pe rol, cât și procedurii de confirmare a tranzacțiilor încheiate nemijlocit de către părți, pentru a preveni un proces ce poate să înceapă și se desfășoare conform regulilor de procedură arbitrală.

(5) Părțile desemnează arbitrul unic care va examina cererea de confirmare a tranzacției, ori pot conveni asupra numirii arbitrului unic direct de către președintele/vicepreședintele arbitrajului internațional. Dacă părțile nu convin expres altfel, tribunalul arbitral se constituie dintr-un singur arbitru.

(6) În cazul admiterii cererii, tribunalul arbitral emite o hotărâre de confirmare a tranzacției și de încetare a procesului arbitral, care este un document executoriu, susceptibil de executare silită.

(7) Dacă tranzacția părților nu este confirmată, tribunalul arbitral pronunță în acest sens o hotărâre motivată, prin care explică părților, că sunt în drept să intenteze proces arbitral separat pentru soluționarea litigiului în fond, conform regulilor de procedură arbitrală.

(8) În arbitraj taxa arbitrală achitată nu se restituie, dacă nu este prevăzut expres în regulile de procedură arbitrală.

Secțiunea 2. Medierea în cauzele penale și contravenționale

Articolul 29. Generalități privind medierea în cauzele penale și contravenționale

(1) Procesul de mediere în cauzele penale și contravenționale este reglementat de prezenta lege, Codul penal, Codul de procedură penală și Codul contravențional.

(2) Părți la medierea în cauzele penale și contravenționale sînt victima și făptuitorul.

(3) Dacă la medierea în cauzele penale una dintre părți este minor, participarea pedagogului sau psihologului este obligatorie.

(4) Procesul de mediere nu substituie procesul penal sau contravențional.

(5) Faptul participării la mediere nu poate servi ca dovadă a recunoașterii vinovăției.

(6) La medierea dintre partea civilă și partea civilmente responsabilă se aplică corespunzător prevederile prezentei legi referitoare la medierea litigiilor civile.

Articolul 30. Mediatorul în cauzele penale și contravenționale

Nu poate fi admis în calitate de mediator în cauzele penale și contravenționale: ofițerul de urmărire penală, procurorul, judecătorul, avocatul uneia dintre părți, precum și persoana incompatibilă în baza unor prevederi legale speciale.

Articolul 31. Informația oferită mediatorului în cauzele penale și contravenționale

(1) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată trebuie să informeze mediatorul, înainte de începerea procesului de mediere, despre elementele semnificative ale cazului conform normelor Codului de procedură penală și Codului contravențional.

(2) Mediatorul poartă răspundere, în condițiile legii, pentru divulgarea informației puse la dispoziția lui la etapa de urmărire penală sau de judecare a cauzei penale ori de judecare a cauzei contravenționale.

Articolul 32. Tranzacția în cauzele penale și contravenționale

(1) Mediatorul trebuie să prezinte organului de urmărire penală sau instanței de judecată procesul-verbal în care a fost consemnat temeiul încetării procesului de mediere.

(2) Tranzacția se întocmește în condițiile Codului de procedură penală sau ale Codului contravențional și se anexează la procesul-verbal întocmit de mediator.

(3) Nesemnarea tranzacției în cauzele penale sau contravenționale nu poate prejudicia situația părților.

Capitolul IV STATUTUL MEDIATORULUI

Secțiunea 1. Mediatorul

Articolul 33. Dobândirea calității de mediator

(1) Calitatea de mediator poate fi dobândită de persoana fizică care întrunește următoarele condiții:

- a) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare;
- b) deține diplomă de licență;
- c) a absolvit cursurile de formare inițială a mediatorilor;
- d) a susținut examenul de licențiere a mediatorilor;
- e) corespunde cerințelor medicale pentru exercitarea profesiei de mediator;
- f) are o reputație ireproșabilă;

(2) Nu se consideră că are reputație ireproșabilă persoana care:

a) a fost condamnată pentru infracțiuni grave, deosebit de grave, excepțional de grave săvârșite cu intenție, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale, sau are antecedente penale pentru comiterea altor infracțiuni, ori are interdicții aplicate pentru comiterea acestora;

b) a plecat dintr-o profesie conexă justiției sau din funcția de judecător, ori din organele de drept în circumstanțe care nu sunt onorabile;

c) are un comportament incompatibil sau desfășoară o activitate incompatibilă cu normele de etică ale profesiei de mediator.

Articolul 34. Formarea inițială și continuă a mediatorilor

(1) Formarea inițială și continuă a mediatorilor se efectuează conform Standardelor de formare, aprobate de Uniunea mediatorilor.

(2) Formatorii și furnizorii de formare inițială și continuă a mediatorilor se acreditează odată la fiecare 5 ani de către Uniunea Mediatorilor. Regulamentul de acreditare a formatorilor și furnizorilor de formare inițială și continuă a mediatorilor este aprobat de Ministerul Justiției, după consultarea cu Uniunea Mediatorilor.

Articolul 35. Calitatea de mediator

(1) Calitatea de mediator se confirmă prin licența eliberată de Ministerul Justiției contra unei plăți în mărime de 450 de lei, achitate în contul Ministerului Justiției.

(2) Cetățeanul străin sau apatridul poate dobândi calitatea de mediator în Republica Moldova dacă corespunde cerințelor prevăzute la art. 35.

(3) Persoana care întrunește condițiile de la art. 35 alin.(1) lit.a)–d) și care a dobândit calitatea de mediator în străinătate este în drept să solicite organului de autoadministrare al mediatorilor recunoașterea calității de mediator. Regulamentul privind procedura de recunoaștere a calității de mediator se aprobă de Consiliul Uniunii Mediatorilor.

Articolul 36. Activitatea de mediator

(1) Mediatorul desfășoară activitate de liber-profesionist, de interes public, care nu constituie activitate de întreprinzător și nu poate fi raportată la o astfel de activitate.

(2) Activitatea de mediator poate fi exercitată cu titlu oneros sau cu titlu gratuit.

(3) Mediatorul are dreptul la onorariu, precum și la compensarea cheltuielilor ocazionate de mediere, în mărimea stabilită prin acord cu părțile. Mediatorul poate negocia cu partea care l-a contactat avansarea cheltuielilor legate de căutarea și contactarea celeilalte părți.

(4) În cazul medierii garantate de stat, remunerarea mediatorilor se efectuează în modul stabilit de Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

(5) Activitatea de mediator este compatibilă cu orice altă profesie sau activitate, dacă actele legislative care reglementează profesiile sau activitățile respective nu prevăd altfel.

(6) Mediatorul își poate desfășura activitatea în cadrul unui birou de mediere sau al unei organizații de mediere.

Articolul 37. Drepturile mediatorului

Mediatorul este în drept:

a) să informeze societatea cu privire la exercitarea activității sale, cu respectarea principiului confidențialității. Condițiile de publicitate a profesiei sînt stabilite de Uniunea mediatorilor, după consultarea Ministerului Justiției;

- b) să dețină acces la registrele de stat, care facilitează activitatea acestuia în soluționarea litigiilor;
- c) să aplice un model propriu de organizare a procesului de mediere, cu respectarea dispozițiilor și principiilor prevăzute de prezenta lege.
- d) să atragă în procesul de mediere reprezentanți ai altor profesii conexe justiției și să negocieze condițiile de remunerare ale acestora;
- e) să refuze medierea unei cauze în cazul în care nu are studii și abilități suficiente care i-ar permite soluționarea eficientă a litigiului;
- f) să beneficieze de suport informațional și metodologic din partea organului de autoadministrare a profesiei de mediator;
- g) să fie remunerat pentru serviciile prestate în conformitate cu legislația și contractul încheiat;
- h) alte drepturi prevăzute de legislație și de contractul de mediere.

Articolul 38. Obligațiile mediatorului

Mediatorul este obligat:

- a) să acționeze cu profesionalism, promptitudine, diligență și bună-credință, în conformitate cu legislația Republicii Moldova, bunele moravuri și normele de etică profesională;
- b) să asigure prezența sa la birou pe parcursul a cel puțin 20 de ore pe săptămână și să afișeze programul său de lucru la sediul biroului;
- c) să notifice Ministerul Justiției și Uniunea mediatorilor despre locul desfășurării activității și despre modificarea sediului biroului, retragerii sau asocierii la o organizație de mediere;
- b) să țină arhivă și registre proprii, precum și să asigure evidența financiar-contabilă a plăților încasate;
- d) să participe anual la cursuri de instruire continuă cu o durată de cel puțin 20 de ore academice și să prezinte Uniunea mediatorilor dovada instruirilor efectuate. Instruirea continuă nu este obligatorie pentru mediatorii - formatori, pe perioada acreditată.
- e) să achite contribuțiile la bugetul Uniunii Mediatorilor;
- f) să îndeplinească alte obligații prevăzute de prezenta lege, de statutul Uniunii mediatorilor și Codului de etică.

Articolul 39. Organizarea activității mediatorului

- (1) Mediatorul își desfășoară activitatea în cadrul unui birou de mediere sau în cadrul unei organizații de mediere.
- (2) Biroul de mediere poate fi creat de unul sau mai mulți mediatori asociați în baza contractului de societate civilă. Biroul de mediere nu dispune de capacitate juridică și nu participă în raporturile juridice, reprezentând sediul profesional al mediatorilor.
- (3) Sediul biroului de mediere se înregistrează în Registrul de stat al profesiilor juridice.

(4) Mediatorul poate fi inclus, în baza cererii scrise, în una sau mai multe liste ale mediatorilor, ținute de organizațiile de mediere, necondiționat de faptul că își desfășoară sau nu activitatea în cadrul unui birou de mediere.

(5) Reprezentanții profesiilor conexe justiției, care au dobândit calitatea de mediator, pot desfășura această activitate fără constituirea unui birou de mediere și fără includerea lor în lista mediatorilor ținută de o organizație de mediere.

Articolul 40. Organizația de mediere

(1) Organizația de mediere se constituie de persoane fizice și/sau juridice.

(2) Uniunea mediatorilor emite avizul privind înregistrarea organizației de mediere după prezentarea următoarelor acte:

a) lista a cel puțin 2 mediatori care întrunesc criteriile de calificare, stabilite de organizație și care au consimțit înscrierea pe listă;

b) regulile privind desfășurarea procesului de mediere în condițiile prezentei legi;

c) regulile privind evaluarea și controlul calității serviciilor prestate de mediatorii înscriși pe lista aprobată de organizație, în conformitate cu Codul de etică al mediatorului și legislația în vigoare.

(3) Organizația de mediere este înregistrată de Agenția Servicii Publice, conform Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale.

(4) Pentru înregistrarea organizației de mediere se prezintă următoarelor acte:

a) cererea de înregistrare;

b) actul de constituire al organizației;

c) procesul-verbal al ședinței de constituire;

d) avizul Uniunii mediatorilor privind înregistrarea organizației de mediere;

e) lista fondatorilor cu indicarea numelui, prenumelui, datelor de contact și actelor care confirmă statutul de mediator;

f) datele cu privire la sediul organizației.

(5) Organizația de mediere publică lista mediatorilor și serviciile prestate.. Organizația de mediere, la solicitarea părților, poate recomanda sau desemna unul sau mai mulți mediatorii pentru medierea litigiului.

(6) Organizația de mediere poate fi acreditată ca furnizor de formare inițială sau continuă a mediatorilor în anumite domenii ale medierii, în condițiile prezentei legi.

(7) Radierea organizației de mediere se efectuează în conformitate cu legislația și actul de constituire.

Articolul 41. Platforma integrată a profesiilor juridice

Ministerul Justiției actualizează datele deținute în Registrul de Stat al Profesiilor Juridice prin intermediul Sistemului Informațional „Platforma integrată a profesiilor juridice”, în baza informației recepționate de la Uniunea mediatorilor.

Secțiunea 2. Suspendarea și încetarea activității mediatorului

Articolul 42. Suspendarea activității mediatorului

(1) Activitatea mediatorului se suspendă în următoarele cazuri:

a) desfășurarea unei activități incompatibile cu profesia de mediator, pe durata existenței acestei incompatibilitate;

b) la cererea scrisă a mediatorului, pentru un termen maxim de 3 ani;

c) în cazul aplicării sancțiunii disciplinare privind suspendarea activității de mediator;

d) arestul preventiv sau arestul la domiciliu, aplicat de către instanța de judecată în calitate de măsură preventivă, pe durata aplicării măsurii respective;

e) incapacitatea temporară de muncă cu o durată mai mare de 6 luni consecutive;

f) neparticiparea la cursurile de formare continuă, până la prezentarea dovezii de participare la cursurile respective;

g) neachitarea contribuțiilor la bugetul Uniunii mediatorilor timp de 3 luni, pentru perioadă de până la achitarea integrală a acestora;

h) în alte cazuri stabilite de lege.

(1) Suspendarea activității mediatorului se dispune prin ordin al ministrului justiției din oficiu, cu informarea mediatorului sau la cererea Uniunii Mediatorilor.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a) și c), suspendarea se dispune prin hotărârea Colegiului disciplinar.

(4) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. b) la solicitarea mediatorului.

(5) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. d), suspendarea se dispune la prin ordinul Ministrului justiției din oficiu, la demersul motivat al procurorului sau la cererea Uniunii mediatorilor.

(2) În cazul prevăzut la alin.(1) lit. e), suspendarea se dispune prin ordinul ministrului justiției în baza cererii Uniunii Mediatorilor.

(6) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. f) suspendarea se dispune prin ordinul ministerului justiției, la cererea Uniunii mediatorilor.

(7) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. g) suspendarea se dispune prin decizia Uniunii Mediatorilor, pe un termen de cel mult 3 luni.

(8) Mediatorul a cărui activitate a fost suspendată nu are dreptul să desfășoare activitatea de mediator.

(9) Ordinul ministrului justiției privind suspendarea activității mediatorului sau privind reluarea activității se aduce la cunoștința mediatorului, utilizându-se datele de contact din Registrul de Stat al Profesiilor Juridice.

(10) Reluarea activității de mediator se efectuează la cererea mediatorului, adresată Uniunii Mediatorilor, în cel mult 45 de zile de la decăderea motivelor ce au cauzat suspendarea. Hotărârea Uniunii Mediatorilor privind reluarea activității de mediator, după caz, de refuz, se comunică Ministerului Justiției.

(11) Activitatea mediatorului suspendată în temeiul alin.(1) lit. c) se reia de drept la expirarea termenului de suspendare a activității acestuia indicat în hotărârea Comisiei de disciplină.

(12) Ordinul ministrului justiției privind suspendarea activității mediatorului poate fi contestat în instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

(13) În cazurile prevăzute la alin. (1), licența și legitimația mediatorului a cărui activitate este suspendată se transmit, în termen de 10 zile lucrătoare, Uniunii Mediatorilor, unde se păstrează pe parcursul perioadei de suspendare a activității de mediator. Mediatorul a cărui activitate se suspendă pe un termen mai mare de 6 luni,

transmite Uniunii mediatorilor arhiva, conform regulamentului aprobat de Ministerul Justiției.

(14) La epuizarea circumstanțelor care au dus la suspendarea activității de mediator, mediatorul depune, la Uniunea mediatorilor, cerere de reluare a activității de mediator, după caz, cu anexarea actelor ce justifică epuizarea circumstanțelor care au stat la baza suspendării.

(15) Pe parcursul perioadei de suspendare a activității, mediatorul achită în bugetul Uniunii Mediatorilor 50% din contribuția lunară stabilită, cu excepția suspendării activității pe motivul prevăzut la art. 76 lit. a) și b) și la art. 78 alin. (1) lit. a)-b¹) din Codul muncii nr. 154/2023.

Articolul 43. Încetarea activității mediatorului

(1) Activitatea mediatorului încetează:

a) la cerere;

b) în caz de neremediere a situației de incompatibilitate cu activitatea de mediator, într-un termen ce depășește 3 luni;

c) în cazul expirării termenului stabilit la art. 42 alin. (7), dacă mediatorul suspendat nu a achitat contribuțiile la bugetul Uniunii Mediatorului;

d) în cazul aplicării sancțiunii de retragere a licenței de mediator;

e) în caz de deces;

f) în cazul condamnării printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă pentru săvârșirea unei infracțiuni cu intenție.

(2) Încetarea activității mediatorului se dispune prin ordin al ministrului justiției din oficiu, la cererea mediatorului sau la cererea Uniunii mediatorilor.

(3) În cazul aplicării sancțiunii disciplinare de retragere a licenței, ordinul ministrului justiției privind încetarea activității mediatorului se emite în termen de 5 zile de la data comunicării Ministerului Justiției a hotărârii Comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare respective.

(4) În cazul încetării, la cerere, a activității mediatorului, încetarea se dispune după notificarea Uniunii mediatorilor.

(5) Ordinul ministrului justiției privind încetarea activității mediatorului servește drept temei pentru radierea acestuia din Registrul de stat al profesiilor juridice.

(6) Ordinul ministrului justiției privind încetarea activității mediatorului poate fi contestat în instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

(7) Mediatorul a cărui activitate a încetat este obligat să restituie Uniunii Mediatorilor, în termen de 10 zile, licența și legitimația de mediator și să transmită arhiva sa, conform regulamentului aprobat de Ministerul Justiției.

(8) Uniunea Mediatorilor informează Ministerul Justiției despre încetarea activității mediatorului în termen de 10 zile, de la data emiterii hotărârii privind încetarea activității.

Secțiunea 3. Răspunderea disciplinară

Articolul 44. Răspunderea disciplinară

(1) Constituie abateri disciplinare:

- a) nerespectarea principiului confidențialității, neutralității și imparțialității;
- b) încălcarea gravă sau sistematică a obligațiilor profesionale stabilite de lege;
- c) săvârșirea unor fapte care aduc atingere onoarei, probității profesionale ori bunelor moravuri;
- d) nerespectarea hotărârilor, deciziilor, avizelor Uniunii Mediatorilor și ale Comisiei de disciplină a mediatorilor;
- e) neprezentarea materialelor solicitate de către Ministerul Justiției, Uniunea Mediatorilor sau Comisia de disciplină, necesare în vederea exercitării de către acestea a atribuțiilor lor legale/statutare;
- f) desfășurarea activității de mediator pe durata suspendării activității.
- g) desfășurarea concomitent cu activitatea de mediator a unei alte activități incompatibile cu aceasta.

(3) În caz de suspendare sau de încetare a activității mediatorului acesta rămâne subiectul răspunderii disciplinare în ceea ce privește abaterile disciplinare prevăzute la alin.(1), săvârșite în perioada în care a activat în calitate de mediator.

(4) Sesizarea privind comiterea abaterii disciplinare poate fi depusă în termen de cel mult 1 an de la data săvârșirii abaterii disciplinare de către mediator.

(5) Prin derogare de la prevederile alin. (4), în cazul în care dintr-o hotărâre a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă săvârșirea unei abateri disciplinare de către mediator, sancțiunea disciplinară se aplică în termen de un an de la data devenirii irevocabile a hotărârii instanței judecătorești naționale sau internaționale.

(6) Curgerea termenului de prescripție indicat la alin. (4) se suspendă, precum și pe perioada aflării mediatorului în concediu de odihnă anual, în concediu medical, în concediu pentru îngrijirea copilului și pe durata procedurii civile, contravenționale ori penale, în cadrul căreia sunt examinate aspecte care prezintă relevanță pentru examinarea abaterii disciplinare imputate mediatorului.

Articolul 45. Comisia de disciplină

(1) Comisia de disciplină este un organ independent, instituit prin ordin al ministrului justiției, pe lângă Uniunea Mediatorilor, în scopul examinării sesizărilor despre abaterile disciplinare comise de mediatorii.

(2) Comisia disciplină este formată din 7 membri, după cum urmează:

- a) trei membri desemnați de Ministerul Justiției;
- b) trei membri desemnați de Uniunea Mediatorilor;
- c) un reprezentant al societății civile, selectat prin concurs, conform regulamentului aprobat prin ordinul ministrului justiției.

(3) Activitatea de secretariat a Comisiei de disciplină este asigurată de Uniunea Mediatorilor.

(4) În cazul în care, în termen de 45 de zile de la solicitarea ministrului justiției, Uniunea Mediatorilor nu a desemnat membrii în Comisia de disciplină, aceștia se desemnează de ministrul justiției, din rândul mediatorilor a căror activitate a fost înregistrată și la momentul desemnării nu este suspendată.

(5) Președintele și vicepreședintele Comisiei de disciplină se aleg cu votul secret al majorității membrilor acestuia. În lipsa președintelui, funcțiile acestuia sunt exercitate de vicepreședinte.

(6) Membrii Comisiei de disciplină sînt desemnați pentru un mandat de 4 ani și nu pot activa în această calitate două mandate consecutiv. Mandatul de membru al Comisiei de disciplină nu este compatibil cu calitatea de membru în alte comisii din cadrul Uniunii Mediatorilor.

(7) Președintele și membrii Comisiei de disciplină beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a treia parte (1/3) din salariul mediu pe economie, dar nu mai mult decît pentru 3 ședințe pe lună, achitate din contul Uniunii Mediatorilor..

(8) Mediatorii cărora le-au fost aplicate sancțiuni disciplinare în ultimii trei ani nu pot fi membri ai Comisiei de disciplină. Dacă unul dintre membrii Comisiei de disciplină este subiect al procedurii disciplinare, atunci acesta nu participă la ședințele comisiei, pînă la emiterea unei decizii pe acest caz. .

(9) Comisia de disciplină se convoacă în ședințe ori de cîte ori este necesar. Ședințele Comisiei de disciplină sunt deliberative dacă la ele participă cel puțin 5 membri.

(10) Comisia de disciplină adoptă decizii cu votul deschis a cel puțin 4 membri. Abținerea de la vot nu se admite.

(11) În cazul în care un membru al Comisiei de disciplină este în conflict de interese, acesta este obligat să se abțină de la examinare sau poate fi recuzat printr-o decizie a Comisiei de disciplină. Recuzarea membrilor comisiei se soluționează prin vot secret.

(12). Membrii Comisiei de disciplină sunt obligați să păstreze secretul profesional și să nu divulge informația aflată în cadrul procedurii disciplinare intentate, cu excepțiile prevăzute de lege.

(13) Comisia de disciplină își desfășoară activitatea în baza Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Comisiei de disciplină, aprobat de Ministerul Justiției după consultarea Uniunii Mediatorilor.

Articolul 46. Încetarea și suspendarea mandatului de membru al Comisiei disciplinare

(1) Mandatul membrului Comisiei de disciplină încetează în caz de:

- a) expirare;
- b) renunțare la calitatea de membru;
- c) revocare a mandatului de către organul care a desemnat membrul respectiv, în condițiile alin.(2);
- d) aplicare a unei sancțiuni disciplinare pentru abaterile comise în cadrul exercitării atribuțiilor profesionale;
- e) condamnare de către instanța de judecată printr-o hotărâre irevocabilă și definitivă pentru săvârșirea unei infracțiuni;
- f) deces.

(2) Revocarea mandatului membrului Comisiei de disciplină intervine în cazul:

- a) absenței nemotivate la trei ședințe consecutive ale comisiei;
- b) neîndeplinirii, din motive neîntemeiate a obligațiilor de membru stabilite în prezenta lege sau în Regulamentul de activitate al Comisiei de disciplină;

c) participării la examinarea sesizării în condițiile existenței unui conflict de interese

d) apariției situației de incompatibilitate.

(3) Calitatea de membru al Comisiei de disciplină se suspendă în caz de începere a urmăririi penale împotriva membrului respectiv, dacă au fost aplicate măsuri procesuale de constrângere ce împiedică exercitarea mandatului.

(4) Suspendarea calității de membru al Comisiei de disciplină nu suspendă curgerea duratei mandatului respectiv.

(5) În cazul încetării mandatului de membru al Comisiei de disciplină în temeiul alin. (1) lit. a) Uniunea Mediatorilor și Ministerul Justiției vor desemna sau, după caz, vor alege noul membru cu cel puțin 1 lună înainte de expirarea mandatului respectiv. În actul de desemnare a membrului Comisiei de disciplină se indică data începerii exercitării atribuțiilor acestuia, care nu trebuie să fie anterioară datei expirării mandatului membrului precedent.

(6) În cazul încetării mandatului de membru al Comisiei de disciplină în temeiul alin. (1) lit. b)-f), Uniunea Mediatorilor sau, după caz, Ministerul Justiției vor desemna/vor alege în termen de 1 lună altă persoană care va exercita atribuțiile membrului respectiv pentru durata rămasă a mandatului.

Articolul 47. Procedura disciplinară

Procedura disciplinară include următoarele etape:

- a) depunerea sesizării privind fapta ce poate constitui abatere disciplinară;
- b) verificarea corespunderii sesizării cu cerințele stabilite de prezenta lege;
- c) examinarea cauzei disciplinare;
- d) adoptarea unei hotărâri pe cauza disciplinară.

Articolul 48. Sesizarea Comisiei de disciplină

(1) Sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de mediator se depune la Comisia de disciplină de către:

a) persoana ale cărei drepturi au fost încălcate de mediator sau persoana care poate invoca un interes legitim;

b) Ministerul Justiției;

c) Uniunea Mediatorilor sau, după caz, unul din organele acesteia.

(2) Sesizarea trebuie să conțină:

a) numele și prenumele sau, după caz, denumirea autorului sesizării;

b) datele de contact ale autorului sesizării;

c) datele despre procedura de mediere, dacă pretinsa abatere disciplinară a avut loc în cadrul unul proces de mediere;

d) numele și prenumele mediatorului în privința căruia se invocă săvârșirea unei abateri disciplinare;

e) descrierea succintă și clară a faptei care poate constitui abatere disciplinară, inclusiv data și locul săvârșirii faptei;

f) după caz, anexarea probelor care confirmă fapta invocată sau indicarea persoanelor care ar putea confirma cele relatate de autorul sesizării;

g) semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului lui legal ori împuternicit, iar în cazul sesizării înaintate în formă electronică – semnătura electronică a acestora.

(3) Sesizarea depusă prin reprezentant trebuie să fie însoțită, după caz, de mandatul avocatului, procură (semnată olograf sau cu semnătura electronică), care confirmă împuternicirile reprezentantului.

(4) Comisia de disciplină examinează sesizarea prin prisma respectării condițiilor prevăzute de prezenta lege și dispune, printr-o decizie nesusceptibilă de atac, în lipsa părților, după caz:

- a) respingerea sesizării ca inadmisibilă;
- b) admiterea sesizării și intentarea procedurii disciplinare.

(5) Sunt respinse ca inadmisibile sesizările care:

- a) sunt înaintate de alți subiecți decât cei prevăzuți la alin.(1);
- b) nu întrunesc condițiile de formă și de conținut prevăzute la alin.(2);
- c) sunt depuse de către persoane neîmputernicite;

d) descriu fapte ce pot constitui abateri disciplinare pentru care a expirat termenul de prescripție;

e) au același obiect și aceleași temeuri depuse în privința aceluiași mediator și au fost declarate anterior inadmisibile de către Comisia de disciplină.

(6) Dacă sesizarea nu corespunde cerințelor prevăzute la alin.(2) și (3), Comisia de disciplină indică autorului sesizării neajunsurile constatate și acordă acestuia un termen 10 zile pentru înlăturarea lor. În cazul în care autorul sesizării nu înlătură neajunsurile în termenul acordat, sesizarea se respinge ca fiind inadmisibilă.

(7) Decizia privind respingerea sesizării ca fiind inadmisibilă se adoptă cu votul unanim al membrilor Comisiei de disciplină prezenți la ședință. Decizia trebuie motivată, indicându-se neajunsurile constatate de Comisia de disciplină, potrivit alin.(5).

(8) Decizia privind admiterea sesizării și intentarea procedurii disciplinare este adoptată cu votul a cel puțin unui membru al Comisiei de disciplină și nu se motivează.

(9) În cazul în care sunt mai multe sesizări cu referire la aceiași abatere disciplinară și același mediator, acestea se conexează și se examinează într-o singură procedură disciplinară.

Articolul 49. Procedura disciplinară

(1) Data examinării în fond a sesizării se stabilește într-un termen de cel mult 15 zile de la data aditerii sesizării și intentării procedurii disciplinare. Data, ora și locul examinării se comunică autorului sesizării, precum și mediatorului vizat.

(2) Ședințele Comisiei de disciplină se desfășoară cu prezența fizică a membrilor acesteia. Pentru motive temeinice care fac imposibilă prezența fizică a membrilor la ședințele Comisiei de disciplină, aceasta poate decide desfășurarea în regim online, prin intermediul mijloacelor de comunicații electronice, precum sistemul de teleconferință sau de videoconferință. Organizarea și desfășurarea ședințelor la distanță are loc conform regulamentului indicat la art. 45 alin. (13).

(3) Comisia de disciplină asigură accesul autorului sesizării, al mediatorului și al reprezentanților acestora la dosarul disciplinar.

(4) Ședințele Comisiei de disciplină sînt publice. Prin decizia motivată a Comisiei de disciplină, ședințele acesteia pot fi declarate închise în scopul protejării secretului de stat, a secretului comercial ori a altei informații a cărei divulgare este interzisă prin lege.

(5) Examinarea sesizărilor are loc în limba română. Persoanele interesate în soluționarea cauzei care nu posedă sau nu vorbesc limba română sînt în drept să ia cunoștință de actele și lucrările Comisiei de disciplină și să vorbească în ședință prin interpret, contractat în acest sens de persoana interesată.

(6) Mediatorul este obligat să prezinte Comisiei de disciplină copia autenticată de pe materialele din dosarul de mediere care este obiect al sesizării și, după caz, orice alte acte relevante pentru examinarea sesizării, într-un termen rezonabil, stabilit de Comisia de disciplină.

(7) Membrii Comisiei de disciplină sunt în drept să solicite mediatorului prezentarea opiniei și a altor probe necesare pentru elucidarea faptelor invocate în sesizare.

(8) Ședința Comisiei de disciplină de examinare în fond a sesizării se desfășoară cu prezența autorului sesizării și a mediatorului vizat. Neprezentarea nejustificată la ședința Comisiei de disciplină a autorului sesizării, a mediatorului sau a reprezentanților acestora nu împiedică examinarea cauzei disciplinare.

(9) În timpul examinării sesizării, autorul acesteia și mediatorul pot beneficia de asistență juridică.

(10) Mediatorul sau, după caz, reprezentantul acestuia, are dreptul să își expună opinia, să de-a explicații, să prezinte probe și să formuleze cereri. La ședințe pot fi invitați și audiați specialiști și experți.

(11) În cazul în care, pe parcursul examinării sesizării, se constată că acțiunile mediatorului care constituie obiect al sesizării sunt în același timp obiect de examinare în cadrul unui litigiu în instanța de judecată, Comisia de disciplină suspendă examinarea sesizării pînă la pronunțarea unei decizii definitive a instanței judecătorești.

(12) Retragerea sesizării constituie temei de încetare a examinării acesteia, cu excepția cazului în care în procesul de examinare sunt constatate fapte care au dus la lezarea drepturilor altor persoane interesate sau a altor interese ocrotite de lege.

(13) Dacă, în procesul de examinare a sesizării se identifică elementele altor abateri disciplinare decât cele invocate în sesizare, Comisia de disciplină informează despre aceasta autorul sesizării și mediatorul supus procedurii disciplinare.

(14) Cauza disciplinară se examinează în cel mult 6 luni de la data înregistrării sesizării. Ținând cont de complexitatea cauzei, de comportamentul participanților, în baza unei solicitări motivate a membrului raportor, președintele Comisiei de disciplină poate prelungi termenul de examinare a cauzei disciplinare pînă la cel mult 9 luni.

(15) Comisia de disciplină refuză examinarea sesizării dacă de la momentul faptei presupuse drept încălcare a drepturilor sau deontologiei profesionale au trecut mai mult de 12 luni.

Articolul 50. Hotărârile Comisiei de disciplină

(1) Comisia de disciplină poate hotărî:

a) constatarea lipeia abaterii disciplinare și încetează procedura disciplinară;

b) constatarea abaterii disciplinare și aplică una dintre sancțiunile disciplinare prevăzute de prezenta lege

(2) Dacă Comisia de disciplină constată că faptele invocate în sesizare nu țin de competența sa, originalul sesizării și înscrisurile care o însoțesc se expediază autorității competente. În acest caz, Comisia de disciplină emite o decizie prin care expune faptele constatate cu privire la lipsa competențe și argumentele în favoarea competenței instituției către care se remite spre examinare sesizarea. Despre acest fapt se informează autorul sesizării.

(3) Dispozitivul hotărârii privind examinarea sesizării se emite în ziua examinării în fond a sesizării respective și se semnează de către președintele ședinței Comisiei de disciplină. Dacă există opinii separate ale membrilor Comisiei disciplinare, acestea se expun în formă scrisă și se anexează la dosarul disciplinar.

(4) Dispozitivul hotărârii se publică în termen de 3 zile lucrătoare pe pagina web oficială a Ministerului Justiției și a Uniunii Mediatorilor. În cazul anulării prin hotărâre judecătorească definitivă a hotărârii Comisiei de disciplină, Uniunea Mediatorilor și Ministerul Justiției vor efectua actualizarea din oficiu a informației respective pe paginile lor web oficiale.

(5) În termen de până la 15 zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, Comisia de disciplină întocmește hotărârea motivată, care se semnează de către președintele Comisiei de disciplină. Același termen se aplică și pentru întocmirea opiniei separate. Hotărârea motivată se înmânează mediatorului vizat și autorului sesizării prin orice mijloace care permit probarea acestui fapt.

Articolul 51. Sancțiunile disciplinare

(1) Pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, în dependență de gravitatea acesteia, mediatorului îi este aplicată una dintre următoarele sancțiuni disciplinare:

a) avertisment;

b) muștrare;

c) amendă;

d) suspendarea activității mediatorului pe un termen de la 6 luni până la un an;

e) retragere a licenței pentru exercitarea profesiei de mediator.

(2) Sancțiunile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) se execută în termenul stabilit de Uniunea Mediatorilor, dar nu mai târziu de 30 de zile de la data rămânerii definitive a deciziei Comisiei disciplinare.

(3) Mărimea amenzii prevăzută la alin. (1) lit. c) este de la 30 la 60 de unități convenționale. Amenda se achită la contul Uniunii Mediatorilor. Decizia definitivă a Comisiei de disciplină este un document executoriu.

(4) Decizia Comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare poate fi contestată în instanța de judecată, în conformitate cu prevederile Codului administrativ. În acest caz, calitatea procesuală de pârât aparține Uniunii Mediatorilor.

(5) Hotărârea Comisiei de disciplină prin care se propune aplicarea uneia din sancțiunile disciplinare prevăzute alin. (1) lit. d) și e) se transmite Ministerului Justiției în vederea emiterii ordinului ministrului justiției cu referire la suspendarea sau încetarea activității mediatorului, urmare a aplicării sancțiunii disciplinare.

(6) Ordinul ministrului justiției poate fi contestat în instanța de contencios administrativ fără a fi necesară o procedură prealabilă. Contestarea ordinului ministrului justiției privind suspendarea sau încetarea activității mediatorului nu suspendă executarea acestuia.

Capitolul V

UNIUNEA MEDIATORILOR

Articolul 52. Uniunea mediatorilor

(1) Uniunea mediatorilor este o organul de autoadministrare al mediatorilor, de promovare și apărare a intereselor colective ale acestora, din care fac parte toți mediatorii din Republica Moldova, fiind constituit în temeiul prezentei legi și a statutului său de organizare, aprobat de Adunarea Generală a Mediatorilor.

(2) Uniunea mediatorilor este o organizație profesională, cu personalitate juridică, cu patrimoniul și buget propriu, cu sediul în mun. Chișinău.

(3) Uniunea mediatorilor activează pe principii de autofinanțare.

(4) Bugetul Uniunii mediatorilor se formează din contribuțiile obligatorii ale mediatorilor, amenzile achitate de mediatorii în calitate de sancțiuni disciplinare și din alte surse neinterzise de lege.

(5) În primul trimestru al fiecărui an, Uniunea Mediatorilor prezintă Ministerului Justiției un raport anual despre activitatea sa și activitatea mediatorilor.

Articolul 53. Competențele Uniunii Mediatorilor

În activitatea sa Uniunea Mediatorilor are următoarele competențe:

a) colaborează cu autoritățile publice în vederea implementării și perfecționării cadrului normativ în domeniul medierii;

b) elaborează și implementează standardele de formare profesională în domeniul medierii;

c) promovează medierea ca modalitate de soluționare alternativă a litigiilor, prin încurajarea utilizării medierii;

d) organizează examenul de licențiere a mediatorilor;

e) reglementează și monitorizează modul de organizare și desfășurare a cursurilor de formare a mediatorilor;

f) acreditează formatorii și furnizorii de formare inițială și continuă a mediatorilor;

g) creează comisii specializate, grupuri de lucru și aprobă competențele și modul de funcționare a acestora, conform Statutului Uniunii Mediatorilor;

h) elaborează și prezintă Ministerului Justiției raportul anual de activitate al Uniunii Mediatorilor;

i) creează fonduri și instituții științifice sau metodologice ori colaborează cu cele existente;

j) coordonează activitatea profesională a mediatorilor și dezvoltarea continuă a profesiei de mediator;

k) supraveghează respectarea de către mediatorii a eticii profesionale;

l) prezintă din oficiu sau la solicitarea Comisiei de disciplină opinia cu privire la activitatea profesională a mediatorului ;

- m) aprobă Codul de etică al mediatorului;
- n) duce evidența birourilor de mediere și organizațiilor de mediere;
- o) ține dosarele personale ale mediatorilor;
- p) aprobă modelul legitimației de mediator și asigură procesul de eliberare a acesteia;
- q) îndeplinește alte atribuții prevăzute de lege.

Articolul 54. Organele Uniunii Mediatorilor

(1) Organele Uniunii Mediatorilor:

- a) Adunarea Generală a Mediatorilor;
- b) Consiliul Uniunii Mediatorilor;
- c) Președintele Uniunii Mediatorilor;
- d) Secretarul general al Uniunii Mediatorilor;
- e) Comisia de etică;
- f) Comisia de licențiere;
- g) Comisia de cenzori.

(2) Ședințele organelor colegiale ale Uniunii Mediatorilor se desfășoară cu prezența fizică a membrilor săi sau la distanță, în regim online, prin intermediul mijloacelor de comunicații electronice.

Articolul 55. Adunarea Generală a Mediatorilor

(1) Adunarea Generală a Mediatorilor este organul suprem al Uniunii Mediatorilor.

(2) Adunarea Generală a Mediatorilor se convoacă cel puțin o dată în an. Ședințele pot fi ordinare și extraordinare.

(3) Ședința ordinară a Adunării Generale a Mediatorilor se convoacă de către Consiliul Uniunii Mediatorilor, care anunță mediatorii în prealabil, cu cel puțin o lună înainte, despre data, ora și locul desfășurării ședinței și despre ordinea de zi a acesteia.

(4) Ședința extraordinară se convoacă în termen de cel mult 10 zile la:

- a) inițiativa Consiliului Uniunii Mediatorilor;
- b) propunerea Ministerului Justiției;
- c) solicitarea a cel puțin 1/5 din numărul total al mediatorilor;
- d) solicitarea președintelui Uniunii Mediatorilor.

(5) Adunarea Generală a Mediatorilor este deliberativă dacă la ea participă cel puțin 50% din numărul total al mediatorilor.

(6) În cazul în care Adunarea Generală a Mediatorilor nu este deliberativă, Consiliul Uniunii Mediatorilor convoacă repetat Adunarea Generală a Mediatorilor în cel mult 15 zile, care va fi considerată deliberativă indiferent de numărul mediatorilor prezenți.

(7) Fiecare mediator deține un singur vot.

(8) Hotărârile Adunării Generale a Mediatorilor se adoptă prin votul majorității mediatorilor prezenți, cu excepția deciziilor pe subiectele indicate la art. 56, alin. (1) lit. a) - c), care se adoptă cu votul a cel puțin 2/3 din numărul mediatorilor prezenți. Hotărârile privind alegerea și revocarea membrilor Comisiei de atestare, ai Consiliului Uniunii Mediatorilor, ai Comisiei de disciplină se adoptă prin vot secret.

(9) Procedura privind convocarea, organizarea și desfășurarea ședințelor Adunării Generale a Mediatorilor se stabilește în Statutul Uniunii Mediatorilor.

(10) Adunarea Generală a Mediatorilor poate adopta hotărâri doar în raport cu chestiunile incluse în ordinea de zi.

(11) Lucrările de secretariat și deciziile Adunării Generale a Mediatorilor se consemnează într-un proces-verbal.

(12) Participarea mediatorilor la Adunarea Generală a Mediatorilor este obligatorie. Notificarea privind absența se efectuează în prealabil, în scris, la Secretarul general al Uniunii Mediatorilor. Nu se admite participarea prin reprezentant la Adunarea Generală a Mediatorilor.

Articolul 56. Atribuțiile Adunării Generale a Mediatorilor

Adunarea Generală a Mediatorilor are următoarele atribuții:

- a) aprobă și modifică Statutul Uniunii Mediatorilor;
- b) alege și revocă membrii Consiliului Uniunii Mediatorilor, ai Comisiei de licențiere, ai Comisiei de disciplină și ai Comisiei de cenzori;
- c) aprobă mărimea și modul de calcul al contribuției obligatorii a mediatorului;
- d) aprobă procedura de verificare a respectării de către mediatorii a obligațiilor privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
- e) aprobă Codul de etică al mediatorului;
- f) aprobă rapoartele anuale ale președintelui Uniunii Mediatorilor și a Secretarului general al Uniunii Mediatorilor;
- g) aprobă planul de activitate și bugetul anual al Uniunii Mediatorilor;
- h) decide cu privire la necesitatea efectuării auditului intern sau extern;
- i) adoptă hotărâri cu referire la procurarea, distribuirea și înstrăinarea patrimoniului Uniunii Mediatorilor;
- j) exercită alte atribuții stabilite de lege sau de Statutul Uniunii Mediatorilor.

Articolul 57. Consiliul Uniunii Mediatorilor

(1) Consiliul Uniunii Mediatorilor este organul executiv al Uniunii Mediatorilor, constituit din 7 mediatorii, aleși de Adunarea Generală a Mediatorilor pe un termen de 4 ani. Președintele Uniunii Mediatorilor este de drept și Președintele Consiliului Uniunii Mediatorilor. (2) Dacă, în termen de 30 de zile de la data expirării mandatului membrului Consiliului Uniunii Mediatorilor sau de la data încetării mandatului acestuia din diferite motive, Adunarea Generală a Mediatorilor nu a ales un nou membru al Consiliului Uniunii Mediatorilor, acesta este numit din rândul mediatorilor, de către ministrul justiției.

(3) Calitatea de membru al Consiliului Uniunii Mediatorilor este incompatibilă cu calitatea de membru în Comisia de licențiere, Comisia de disciplină și Comisia de cenzori.

(4) Consiliul Uniunii Mediatorilor se convoacă în ședințe ori de câte ori este necesar, dar nu mai rar decât o dată în trimestru. (5) Ședințele Consiliului Uniunii Mediatorilor se consideră deliberative dacă la ele participă cel puțin 5 membri. Deciziile Consiliului Uniunii Mediatorilor se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.

(6) Fiecare membru al Consiliului Uniunii Mediatorilor beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a treia parte (1/3) din salariul mediu pe economie, achitată de către Uniunea Mediatorilor.

(7) Consiliul Uniunii Mediatorilor are următoarele atribuții:

a) elaborează și aprobă standarde profesionale și recomandări privind unificarea practicii în domeniul medierii;

b) asigură îndeplinirea deciziilor Adunării Generale a Mediatorilor și aprobă prezintă rapoartele anuale privind activitatea Uniunii Mediatorilor;

c) transmite Ministerului Justiției, spre aprobare, proiecte de acte normative și/sau proiecte de acte administrative cu caracter normativ;

d) constituie Comisia de etică și Comisia de licențiere;

e) înaintează Ministerului Justiției propuneri de revocare a membrilor Comisiei de atestare și Comisiei de disciplină ;

f) aprobă Regulamente interne ale Uniunii Mediatorilor;

g) organizează cursuri de instruire inițială sau continuă a mediatorilor,

h) delegă mediatorii pentru participe la seminare, conferințe și cursuri de instruire;

i) alege președintele Uniunii Mediatorilor dintre membrii săi și îl revocă;

j) emite opinii consultative;

k) decide asupra tuturor chestiunilor care nu constituie competența exclusivă a altor organe ale Uniunii mediatorilor;

l) angajează Secretarul General al Uniunii Mediatorilor;

m) exercită alte atribuții stabilite de lege sau de statutul Uniunii Mediatorilor.

Articolul 58. Președintele Uniunii Mediatorilor

(1) Președintele Uniunii Mediatorilor se alege pe un termen de 2 ani și nu poate deține mai mult de două mandate consecutiv.

(2) Dacă, în termen de 30 de zile de la data expirării mandatului președintelui Uniunii Mediatorilor sau de la data încetării mandatului acestuia din diferite motive, Consiliul Uniunii Mediatorilor nu a ales un nou președinte, acesta este numit dintre membrii Consiliului Uniunii Mediatorilor, de către ministrul justiției.

(3) Funcția de președinte al Uniunii Mediatorilor este remunerată în mărimea stabilită de Adunarea Generală a Mediatorilor.

(4) Președintele Uniunii Mediatorilor are următoarele atribuții:

a) conduce și reprezintă Uniunea Mediatorilor în relațiile cu autoritățile publice, cu persoanele fizice și juridice atât la nivel național cât și internațional;

b) prezidează ședințele Consiliului Uniunii Mediatorilor;

c) semnează actele Consiliului Uniunii Mediatorilor și ale Uniunii Mediatorilor;

d) prezintă în fața Adunării Generale a Mediatorilor și la Ministerul Justiției raportul anual de activitate a Uniunii Mediatorilor;

e) exercită alte atribuții prevăzute de lege și de Statutul Uniunii Mediatorilor.

(5) Dacă funcția de președinte al Uniunii Mediatorilor este vacantă sau dacă președintele este demis, ori dacă se află în imposibilitate temporară de a-și exercita atribuțiile, interimatul este asigurat de către unul dintre membrii Consiliului Uniunii Mediatorilor, ales prin vot secret de către membrii Consiliului.

Articolul 59. Secretarul general al Uniunii Mediatorilor

(1) Activitatea organizatorică, administrativă, economică și financiară a Uniunii Mediatorilor se asigură de către Secretarul general al Uniunii Mediatorilor.

(2) Secretarul general al Uniunii Mediatorilor este angajat de către Consiliul Uniunii Mediatorilor, pe bază de concurs, pe un termen de 5 ani.

(3) În funcția de Secretar general al Uniunii Mediatorilor poate fi angajată persoana care are studii superioare în management, economie sau drept și o vechime în muncă de cel puțin 3 ani.

(4) Secretarul general al Uniunii Mediatorilor are următoarele atribuții:

- a) asigură gestiunea economico-financiară a Uniunii Mediatorilor;
- b) încheie contracte în numele Uniunii Mediatorilor;
- c) gestionează bugetul Uniunii Mediatorilor;
- d) organizează elaborarea, fundamentarea și prezentarea spre aprobare Adunării Generale a Mediatorilor a proiectului de buget anual al Uniunii Mediatorilor;
- e) prezintă spre aprobare Adunării Generale a Mediatorilor raportul anual privind executarea bugetului;
- f) ține evidența bunurilor aflate în gestiunea Uniunii Mediatorilor;
- g) participă și organizează ședințele Adunării Generale a Mediatorilor și ale Consiliului Uniunii Mediatorilor, fără drept de vot;
- h) elaborează proiectul agendei și pregătește materialele pentru ședințele Adunării Generale și a Consiliului Uniunii Mediatorilor după consultarea cu ultimul;
- i) angajează personalul Uniunii Mediatorilor și conduce activitatea acestuia;
- j) execută deciziile Adunării Generale a Mediatorilor și ale Comitetului Uniunii Mediatorilor ce se referă la activitatea sa;
- k) îndeplinește alte atribuții prevăzute în Statutul Uniunii Mediatorilor.

(5) În exercitarea atribuției prevăzute la alin. (4) lit. a), Secretarul general are obligația de a consulta în prealabil Președintele Uniunii Mediatorilor privind poziția instituțională pe care urmează să o exprime și de a respecta considerentele expuse de către Președintele Uniunii Mediatorilor.

(6) În perioada absenței temporare a Secretarului general al Uniunii Mediatorilor, atribuțiile acestuia sânt exercitate de către un angajat al aparatului administrativ al Uniunii Mediatorilor, desemnat de Secretarul general cu aprobarea Consiliului Uniunii Mediatorilor.

(7) Funcția de Secretar general al Uniunii Mediatorilor este remunerată. Mărimea remunerației este stabilită de Consiliul Uniunii Mediatorilor.

(8) Pe perioada mandatului său, Secretarul general al Uniunii Mediatorilor nu are dreptul să exercite prin cumul alte funcții sau activități remunerate, inclusiv pe cea de mediator, cu excepția funcțiilor didactice, științifice și de creație.

Articolul 60. Comisia de etică

(1) Consiliul Uniunii Mediatorilor instituie Comisia de etică, care are drept scop examinarea cazurilor de încălcare a Codului de etică al mediatorilor și constatarea abaterilor de la etica profesională.

(2) Comisia de etică este formată din 5 membri: 3 membri sunt aleși de către Adunarea Generală și 2 membri din Comisia de licențiere. Mandatul membrilor Comisiei de etică este de 4 ani.

(3) Dacă, în termen de 30 de zile de la data expirării mandatului membrului Comisiei de etică sau de la data încetării mandatului acestuia din diferite motive, nu a fost ales un nou membru al Comisiei de etică, acesta este numit de către ministrul justiției.

(4) Calitatea de membru al Comisiei de etică este incompatibilă cu calitatea de membru în Comisia de licențiere, în Comisia de cenzori și în Consiliul Uniunii Mediatorilor.

(5) Ședințele Comisiei de etică se consideră deliberative dacă la ele participă cel puțin 3 membri. Hotărârile Comisiei de etică se adoptă cu votul a cel puțin 3 membri.

(6) În urma examinării cazurilor de încălcare a Codului de etică, Comisia de etică adoptă o hotărâre motivată cu una din următoarele constatări:

- a) lipsa încălcării Codului de etică al mediatorilor;
- b) încălcarea prevederilor Codului de etică al mediatorilor;
- c) încălcare a prevederilor Codului de etică al mediatorilor, pasibilă de răspundere disciplinară.

(7) Hotărârile Comisiei de etică se publică pe pagina web oficială a Uniunii Mediatorilor, în termen de 24 de ore de la adoptare.

(8) Comisia de etică își desfășoară activitatea în baza unui regulament, aprobat de Adunarea Generală a Mediatorilor.

(9) Comisia de etică exercită următoarele atribuții:

- a) participă la formarea profesională în materie de etică și standarde profesionale a mediatorilor;
- b) colectează, analizează și sintetizează informațiile despre activitatea și comportamentul mediatorilor, precum și despre implementarea de către aceștia a standardelor profesionale;
- c) înaintează propuneri de îmbunătățire a Codului de etică și a standardelor profesionale, pornind de la practicile identificate în activitatea mediatorilor;
- d) îndeplinește alte atribuții prevăzute în regulament.

(10) Hotărârea Comisiei de etică pot fi contestate la Consiliul uniunii Mediatorilor, în termen de 30 de zile de la data publicării acestora.

Articolul 61. Comisia de licențiere

(1) Comisia de licențiere se instituie de către Consiliul Uniunii Mediatorilor din 7 membri, dintre care: 4 membri sunt desemnați de Consiliul Uniunii Mediatorilor din rândul mediatorilor, un membru desemnat de Ministerul Justiției, un membru desemnat de Consiliul National pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și un membru al mediului academic desemnat de Institutul Național al Justiției. Mandatul membrilor Comisiei de licențiere este de 2 ani.

(2) Calitatea de membru al Comisiei de licențiere este incompatibilă cu calitatea de membru în Comisia de etică, Comisia de cenzori și în Comisia de contestare prevăzută la alin. (4).

(3) Comisia de licențiere are următoarele atribuții:

a) adoptă hotărâri privind admiterea la examenul de licențiere sau refuzul în admiterea la examenul de licențiere al mediatorilor;

b) organizează examenul de licențiere al mediatorilor;

c) aprobă rezultatele examenelor și adoptă hotărâri privind promovarea sau nepromovarea examenului de licențiere al mediatorilor.

(4) Consiliul Uniunii Mediatorilor instituie Comisia de contestare a hotărârilor Comisiei de licențiere conform aceluiași reguli ca și Comisia de licențiere.

(5) Comisia de licențiere a mediatorilor și Comisia de contestare funcționează conform unui regulament aprobat de Consiliul Uniunii Mediatorilor.

(6) Hotărârile Comisiei de licențiere a mediatorilor și Comisiei de contestare se publică pe pagina web oficială a Uniunii Mediatorilor, în termen de 24 de ore de la adoptare.

(7) Hotărârile Comisiei de contestare pot fi contestate pe aspecte de procedură, conform prevederilor Codului administrativ.

Articolul 62. Comisia de cenzori

(1) Comisia de cenzori este formată din 3 mediatori, cu o vechime în profesie de cel puțin 3 ani, aleși pentru un termen de 2 ani, fără dreptul de a exercita două mandate consecutive. Membrul comisiei de cenzori nu poate fi membru al altor comisii din cadrul Uniunii Mediatorilor.

(2) Comisia de cenzori exercită controlul activității economico-financiare a Uniunii Mediatorilor.

(3) Comisia de cenzori efectuează controlul ordinar o dată în an. La necesitate, poate fi efectuat controlul extraordinar, la cererea Consiliului Uniunii Mediatorilor, la cererea Președintelui Uniunii Mediatorilor sau la solicitarea Adunării Generale a Mediatorilor.

(4) După efectuarea controlului ordinar, după caz, extraordinar, Comisia de cenzori întocmește un raport, care reflectă perioada verificată, corelația bugetului cu cheltuielile efectuate, temeinicia cheltuielilor efectuate, concluziile și recomandările Comisiei de cenzori. Raportul se semnează de toți membrii Comisiei de cenzori. Membrul Comisiei de cenzori poate exprima opinie separată, care se anexează la raport.

(4) Raportul Comisiei de cenzori se aduce la cunoștința Consiliului Uniunii Mediatorilor și se aprobă la Adunarea Generală a Mediatorilor.

Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 63. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor ce țin de prima ședință de mediere, care trebuie realizată până la adresarea în instanța de judecată, care vor intra în vigoare în termen de 1 an de la data publicării.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 137/2015 cu privire la mediere (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 224-233, art. 445), cu modificările ulterioare, se abrogă.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

(4) Ministerul Justiției, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aproba actele necesare executării prezentei legi și va întreprinde măsurile necesare în vederea instituirii Uniunii Mediatorilor.

(5) Uniunea Mediatorilor, în termen de 3 luni de la data instituirii:

a) va elabora și aproba actele necesare implementării prezentei legi;

b) va elabora și va prezenta Ministerului Justiției proiectele actelor normative ce țin de competența acesteia, necesare pentru buna desfășurare a activității de mediator.

Articolul 64. Dispoziții tranzitorii

(1) Mediatorii, care până la data intrării în vigoare a prezentei legi nu și-au înregistrat forma de organizare și a căror atestat de mediator este mai vechi de 2 ani, pot solicita înregistrarea formei de organizare în condițiile prezentei legi doar după efectuarea cursurilor de formare inițială, cu prezentarea actului confirmativ și a cazierului judiciar detaliat.

(2) Atestatul de mediator, eliberat până la intrarea în vigoare a prezentei legi este echivalent cu licența de mediator. La solicitarea mediatorului, în baza atestatului de mediator poate fi eliberată licența de mediator.

(3) Mandatul membrilor Consiliului de mediere în exercițiu la data intrării în vigoare a prezentei se prelungește de drept până la constituirea Consiliului Uniunii Mediatorilor.

(4) Consiliul de mediere, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va convoca Adunarea Generală a Mediatorilor pentru a alege organele de conducere ale Uniunii Mediatorilor.

(5) Adunarea Generală a Mediatorilor convocată conform alin. (4) se va considera deliberativă dacă la aceasta vor participa cel puțin 50% din numărul mediatorilor, care la momentul convocării au înregistrată forma de organizare a activității de mediator. În cazul în care la prima Adunare Generală a Mediatorilor nu a participat un număr suficient de mediatori, următoarea Adunare Generală a Mediatorilor se va considera valabilă cu numărul mediatorilor prezenți.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege privind medierea și statutul mediatorului

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de Lege privind medierea și statutul mediatorului a fost elaborat de Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În procesul de elaborare a proiectului de lege, în calitate de suport informativ a fost utilizat *Studiul privind Oportunitatea instituirii obligativității examinării unor categorii de litigii în procedura medierii până la etapa adresării în instanța de judecată¹*, care a fost elaborat în cadrul *Proiectului de cooperare tehnică BERD „Moldova – Medierea comercială și arbitraj (faza a IV-a)”*, implementat de către BERD și IDLO, cu suportul financiar USAID.

Promovarea prezentului proiect urmărește **atingerea următoarelor finalități:**

1. Transpunerea Directivei (UE) 2008/52 a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 136/3 din 24 mai 2008.

Deși actuala Lege nr. 137/2015 cu privire la mediere conține prevederi care sunt în concordanță cu cele ale Directivei (UE) 2008/52, totuși aceasta nu este transpusă în totalitate, fapt care este necesar, mai ales în contextul aderării accelerate a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

2. Identificarea soluțiilor de instituire a obligativității examinării unor categorii de litigii în procedura medierii până la etapa adresării în instanța de judecată în contextul implementării acțiunii 2.4.1. lit. b) din *Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025*, aprobat prin *Legea nr. 211/2021*, care prevede: „Examinarea oportunității instituirii obligativității examinării unor categorii de litigii în procedura medierii până la etapa adresării în instanța de judecată.”

Actualmente, în Republica Moldova, numărul cauzelor de examinare în procedurile judiciare este într-o continuă creștere, în anul 2023 atingând cifra de peste 352 mii cauze pe rol în instanțele de diferite nivele, cea mai mare presiune revenindu-le instanțelor de fond.

Mai mult, sarcina medie pentru un judecător din cadrul judecătoriilor naționale constituie 1070 de cauze și peste 900 cauze pentru judecătorii curților de apel. În contextul demisionării masive a judecătorilor se atestă o creștere constantă a cauzelor nesoluționate, numărul acestora atingând aproape 30% în ultimii 5 ani.

Astfel, se impune necesitatea identificării unor categorii de litigii în vederea instituirii soluționării acestora pe cale extrajudiciară, pentru:

- descărcarea instanțelor judecătorești;
- promovarea medierii ca modalitate alternativă de soluționare a litigiilor;

¹ Studiul poate fi accesat la linkul: <https://justice.gov.md/advanced-page-type/arbitrajul-si-medierea>

- îmbunătățirea cantitativă și calitativă a serviciilor de mediere;
- reducerea cheltuielilor pentru procedurile judiciare;
- creșterea încrederii în justiție, prin sporirea calității actului judecătoresc, drept urmare a concentrării asupra dosarelor care nu pot fi soluționate prin alte metode;
- facilitarea accesului la justiție.

3. Consolidarea organului de autoadministrare a mediatorilor (pct. 30 din Planul de acțiuni al Ministerului Justiției pentru anul 2024, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 324 din 29.12.2023).

Necesitatea consolidării organului de autoadministrare a mediatorilor, apare drept rezultat al uniformizării modului de autoadministrare a profesiilor conexe justiției dar și a unor practici internaționale de organizare a acestora. Or, actualmente Consiliul de Mediere este împuternicit să implementeze politicile în domeniul medierii și, totodată, să reprezinte interesele mediatorilor.

Actualmente, Consiliul de mediere din Republica Moldova este format din 9 membri, iar activitatea acestuia este asigurată financiar integral din contul bugetului Ministerului Justiției. Pentru fiecare ședință ordinară (o dată în lună) membrii acestuia beneficiază de o indemnizație în cuantum de 10% din salariu mediu pe economie, ceea ce în anul 2024 constituie 1370 lei.

În practică s-a dovedit că această modalitate de autoadministrare a profesiei este anevoioasă, implicând în procesul de asigurare a activității Consiliului de mediere o parte considerabilă a resurselor umane și financiare ale ministerului. Cu toate acestea, Consiliul de mediere se confruntă cu deficiențe în asigurarea tehnico-funcțională, legate de sediu, secretariat, gestiune buget.

Actualmente, aspectele de bază referitoare la domeniul medierii sunt reglementate de Legea nr. 137/2015 cu privire la mediere. Remarcăm că pentru realizarea finalităților expuse supra, ar fi necesară modificarea a mai mult de 70% din Legea nr. 137/2015. Din considerentele expuse, s-a optat pentru adoptarea unei noi legi care va reglementa procesul de mediere și statutul mediatorului.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul transpune integral Directiva (UE) 2008/52 a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 136/3 din 24 mai 2008 (anexa tabela de concordanță).

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de Lege cu privire la mediere și statutului de mediator reglementează următoarele aspecte relevante din punct de vedere a transpunerii Directivei (UE) 2008/52:

- noțiunea de mediator și mediere;
- identificarea domeniilor de aplicabilitate a procedurii de mediere;
- reglementarea litigiilor cu elemente de extraneitate;

- condițiile de formare inițială și continuă a mediatorilor;
- principiile participării benevole a părților la mediere și a confidențialității;
- caracterul executoriu al tranzacțiilor;
- efectele medierii asupra termenelor de prescripție;
- competența statului în domeniul medierii.

În scopul executării pct. 28 din Planul de activitate al Ministerului Justiției pentru anul 2024 - Identificarea soluțiilor de instituire a obligativității examinării unor categorii de litigii în procedura medierii până la etapa adresării în instanța de judecată, proiectul stabilește exhaustiv litigiile pentru care părțile urmează să realizeze procedura de mediere până la adresarea în instanță.

Astfel, s-a stabilit că până la etapa adresării în instanță pentru anumite categorii de litigii, părțile trebuie să realizeze cel puțin o ședință de mediere în vederea respectării principiului participării benevole la mediere și neîngrădirii accesului la justiție. De asemenea, părțile vor achita pentru această ședință 10 % din salariul minim pe țară. Este de menționat că o asemenea practică este întâlnită în statul Olandez și a demonstrat o eficiență în aplicare, promovând astfel medierea ca un proces de soluționare extrajudiciară litigiilor.

În contextul identificării litigiilor pasibile de soluționare prin mediere până la adresarea în instanța de judecată, urmare examinării *Studiului privind oportunitatea instituirii obligativității examinării unor categorii de litigii în procedura medierii până la etapa adresării în instanța de judecată*, elaborat de către Consiliul de mediere în parteneriat BERD, IDLO, USAID, s-a decis că:

- pe litigiile civile, părțile se vor putea adresa în instanța de judecată doar după participarea la cel puțin o ședință de mediere în vederea soluționării conflictului a cărui valoare nu depășește 50 salarii medii pe economie, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii în litigiile ce rezultă din următoarele conflicte:

- încasarea datoriilor;
- repararea prejudiciilor, inclusiv cauzate prin contravenții și infracțiuni;
- partajarea proprietății;
- răspândirea informațiilor false și defăimătoare;
- de exercitare a contractelor de împrumut, donație, arendă, locațiune, bancare, de leasing și de asigurare.

Stipularea exhaustivă a litigiilor civile care urmează a fi supuse medierii în cel puțin o ședință până la adresarea în instanță și cuantumul valoric exprimat în bani, permite excluderea riscului de interpretare eronată a cauzelor/spețelor pasibile de aplicare a procedurii de mediere, precum și excederea/depășirea competențelor funcționale și abilităților profesionale ale persoanelor atestate în calitate de mediator.

- pe litigiile de familie, conform proiectului, se vor supune medierii până la depunerea unei acțiuni în instanța de judecată toate litigiile ce rezultă din conflictele dintre soți, foști soți, alți membri de familie sau cupluri necăsătorite, privind exercitarea drepturilor și obligațiilor părintești, stabilirea domiciliului copiilor, întreținerea copiilor, precum și orice alte neînțelegeri dintre aceștia.

În cazul medierii litigiilor de familie, prin prezentul proiect a fost extins cercul

subiecților, care pot să se adrese la mediator pentru soluționarea unor neînțelegeri în regim extrajudiciar. Astfel, în calitate de părți ai litigiului, pe lângă soți și alți membri ai familiei inapți de muncă, proiectul prevede că un proces de mediere poate fi inițiat de către „foști soți”, „cupluri necăsătorite” și „alți membri ai familiei”.

Respectiv, dacă anterior pentru a iniția un proces de mediere părțile trebuiau să dețină *calitatea de soți* și puteau soluționa conflictele rezultate din exercitarea drepturilor și obligațiilor părintești, stabilirea domiciliului copiilor, întreținerea copiilor, precum și orice alte *neînțelegeri ce apar din raporturile familiale*, conform proiectului părți a procesului de mediere pot fi orice persoane fizice, indiferent de starea civilă a acestora.

- **pe litigiile de muncă** potrivit proiectului se vor supune medierii, până la adresarea în instanța de judecată, **cu desfășurarea cel puțin a unei ședințe de mediere**, următoarele litigii de muncă:

- ce țin de restabilirea la locul de muncă, garanțiile salariale și despăgubirile rezultate din lipsa forțată de la muncă, neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de către una dintre părțile contractului individual de muncă;

- litigiile individuale de muncă privind încheierea, executarea, modificarea, suspendarea, încetarea și nulitatea contractului individual de muncă;

- conflictele colective de muncă, în cazul în care părțile conflictului nu au ajuns la o înțelegere sau nu sunt de acord cu decizia comisiei de conciliere.

- **pe litigiile în ordine de contencios administrativ** conform proiectului, până la adresarea în instanța de judecată, se vor supune medierii cu desfășurarea **cel puțin a unei ședințe de mediere**, litigiile de contencios administrativ izvorâte din acțiunile în obligare, în realizare și din contractele administrative.

În partea ce ține de consolidarea organului de autoadministrare al mediatorilor, proiectul propune crearea Uniunii mediatorilor, care va conduce și coordona la nivel național activitatea mediatorilor, va asigura respectarea normelor deontologice și disciplinei profesionale, va asigura procesul de formare profesională inițială și continuă a mediatorilor, va supraveghea și asigura corectitudinea accederii în profesie a mediatorilor și respectarea obligațiilor profesionale de către mediatorii.

De asemenea, organul de autoadministrare a mediatorilor, va gestiona veniturile formate din cotizațiile membrilor uniunii și din alte surse permise de lege, precum și cheltuielile administrative și operaționale.

Astfel, organul de autoadministrare a mediatorilor va fi o organizație profesională, cu personalitate juridică, cu statut, patrimoniul și buget propriu și va activa pe principii de autofinanțare.

Se propune următoarea structură pentru Uniunea mediatorilor:

- a) Adunarea Generală a Mediatorilor – organul suprem;
- b) Consiliul Uniunii Mediatorilor – organul executiv;
- c) Președintele Consiliului Uniunii Mediatorilor – conduce și reprezintă uniunea;
- d) Secretarul general al Uniunii Mediatorilor – asigură activitatea organizatorică,

- administrativă, economică și financiară a uniunii;
- e) Comisia de etică – examinează cazurile de încălcare a Codului de etică al mediatorilor și constatarea abaterilor de la etica profesională;
 - f) Comisia de licențiere – organizează și desfășură examenele de atestare a mediatorilor;
 - g) Comisia de cenzori - verificarea activității economico-financiare a uniunii.

Pe lângă Uniunea mediatorilor va funcționa Comisia de disciplină, care va fi constituită din 7 membri din care 3 membri desemnați de Uniunea mediatorilor, 3 de Ministerul Justiției, 1 - reprezentant al societății civile ales prin concurs. Comisia de disciplină va examina abaterile disciplinare comise de mediatorii.

Prin proiect a fost introdusă procedura de reacreditare a formatorilor, în vederea admiterii în profesie a mediatorilor.

De asemenea, în vederea asigurării cetățenilor cu numărul suficient de mediatorii și pentru a pregăti sistemul la cerințele cu privire la realizarea ședinței obligatorii până la adresarea în instanță conform categoriilor de litigii stabilite prin proiect se propune ca mediatorii, care până la data intrării în vigoare a prezentei legi nu și-au înregistrat forma de organizare și a căror atestat de mediator este mai vechi de 2 ani, pot solicita înregistrarea formei de organizare în condițiile prezentei legi doar după efectuarea cursurilor de formare inițială, cu prezentarea actului confirmativ și a cazierului judiciar detaliat.

Aceste dispoziții au ca scop disciplinarea și mobilizarea mediatorilor care au obținut atestatul de mediator și și înregistreze activitatea în termeni prompti.

Necesitatea este generată de faptul că, din numărul total 1010 de mediatorii care au obținut atestatul de mediator, până la momentul actual doar 239 de mediatorii și-au înregistrat forma de activitate. Astfel, se atestă un număr foarte mare de persoane cu drept de profesare, dar care nu activează.

Mai mult, Consiliul de mediere recepționează cereri de înregistrare a Biroului de mediator de la mediatorii cărora li s-a eliberat atestatul de mediator cu mult timp în urmă. Totodată, există și un număr mare de mediatorii care și-au organizat forma de activitate, dar a căror activitate a fost suspendată la cerere, din cauza netrecerii cursurilor obligatorii de formare continuă în quantumul prevăzut de lege și din alte cauze, și care vin cu solicitarea de reluare a activității.

Respectiv, aceste persoane nu mai dețin cunoștințele, aptitudinile și abilitățile profesionale necesare pentru medierea litigiilor, dar și nici mecanismele, tehnicile și instrumentele actuale care sunt predate actualmente în cadrul cursurilor de formare inițială a mediatorilor, necesare pentru medierea litigiilor.

În acest sens, pentru a acorda servicii de mediere eficiente, mediatorii care au ridicat atestatul de mediator necesită a trece repetat cursuri de formare inițială, pentru a fi pregătiți profesional de a desfășura activitatea de mediator și de a oferi servicii de calitate înaltă, în contextul introducerii obligativității medierii pe anumite categorii de litigii.

În acest context, vor fi atinse obiectivele propuse prin proiect:

- descărcarea instanțelor de judecată prin soluționarea litigiilor și situațiilor de conflict până la adresarea în instanță;
- asigurarea domeniului cu numărul necesar de mediatorii cu o pregătire

profesională înaltă, apți de a soluționa litigii de diferită complexitate și categorii;

- asigurarea funcționalității Uniunii mediatorilor;
- promovarea medierii;
- sporirea nivelului de încredere a justițiabililor în beneficiile și eficiența procedurii de mediere, ceea ce va spori randamentul cazurilor de adresare la mediator și de soluționare a cauzelor prin mediere.

5. Fundamentarea economico-financiară

Pentru implementarea proiectului nu sunt necesare resurse financiare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Pentru a asigura implementarea prevederilor prezentului proiect, va fi necesară ajustarea prevederilor Codului de procedură civilă și Codului familiei.

De asemenea, va fi necesară elaborarea și aprobarea de către Uniunea Mediatorilor a Statutul Uniunii Mediatorilor, a Codului de etică al mediatorilor, ș.a. regulamente care vizează atât modul de organizare și funcționare a uniunii, cât și statutul mediatorului.

În același context, va fi necesară modificarea sau, după caz, abrogarea următoarelor regulamente, care au fost aprobate prin ordine ale ministrului justiției:

- Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului de Mediere;
- Regulamentul privind atestarea mediatorilor;
- Regulamentul privind acreditarea furnizorilor de formare a mediatorilor;
- Regulamentul privind înregistrarea birourilor și organizațiilor de mediere.

Se propune ca prevederile proiectului să intre în vigoare la data publicării acestora în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, fapt necesar pentru a asigura demararea rapidă a procesului de constituire a Uniunii mediatorilor. Proiectul prevede o singură excepție de la această normă – stabilirea unui termen de un an de la data publicării pentru intrarea în vigoare a prevederilor ce se referă la obligativitatea efectuării primei ședințe de mediere, anterior adresării în instanța de judecată. Stabilirea acestei excepții derivă din necesitatea acordării mediatorilor unei perioade de timp suficiente pentru ajustarea la noile prevederi a aspectelor organizatorice ce țin de activitatea lor.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul *Transparența decizională*, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect, care poate fi accesat la linkul: <https://justice.gov.md/content/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-cu-referire-la-modificarea-cadrului>.

Un anunț similar a fost plasat și pe platforma www.particip.gov.md.

Secretar de stat

/semnat electronic/

Stanislav COPETCHI

TABEL DE CONCORDANȚĂ

1.	Titlul actului Uniunii Europene, inclusiv cele mai recente amendamente incluse Directiva 2008/52/CE A Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială					
2.	Titlul proiectului de act normativ național Proiectul legii privind medierea și statutul mediatorului					
3.	Gradul general de compatibilitate: compatibil					
	Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Diferențele	Observații	Autoritatea/ persoana responsabilă
	4	5	6	7	8	9
	<p>Articolul 1 Obiectul și domeniul de aplicare (1) Obiectivul prezentei directive este de a facilita accesul la soluționarea alternativă a litigiilor și de a promova soluționarea pe cale amiabilă a acestora prin încurajarea utilizării medierii și asigurarea unei relații echilibrate între mediere și procedurile judiciare. (2) Prezenta directivă se aplică, în cazul litigiilor transfrontaliere, în materie civilă și comercială, exceptând acele drepturi și obligații de care părțile nu pot dispune în conformitate cu legislația aplicabilă corespunzătoare. Directiva nu se aplică, în special, chestiunilor fiscale, vamale sau administrative și nici răspunderii statului pentru actele sau omisiunile sale în exercitarea autorității publice („acta iure imperii”). (3) În prezenta directivă, termenul „stat membru” înseamnă statele membre cu excepția</p>	<p>Articolul 1. Obiectivul și domeniul de reglementare (1) Obiectivul prezentei legi este facilitarea accesului la soluționarea alternativă a litigiilor și promovarea soluționării pe cale amiabilă a acestora prin încurajarea utilizării medierii și asigurarea unei relații echilibrate între mediere și procedurile judiciare. (2) Prezenta lege nu se aplică, în special, chestiunilor fiscale, vamale sau administrative și nici răspunderii statului pentru actele sau omisiunile sale în exercitarea autorității publice.</p>	Compatibil			Ministerul Justiției

Danemarcei.					
<p>Articolul 2 Litigii transfrontaliere</p> <p>(1) În sensul prezentei directive, un litigiu transfrontalier este acela în care cel puțin una dintre părți își are domiciliul sau reședința obișnuită într-un alt stat membru decât cel al oricărei alte părți la data la care:</p> <p>(a) părțile decid să recurgă la mediere după apariția litigiului;</p> <p>(b) medierea este impusă de instanță;</p> <p>(c) există o obligație de a recurge la mediere care reiese din dreptul național; sau</p> <p>(d) o invitație este adresată părților, în sensul articolului 5.</p> <p>(2) Fără a aduce atingere alineatului (1), în sensul articolelor 7 și 8, un litigiu transfrontalier este în egală măsură cel în care procedurile judiciare sau arbitrale care au urmat medierii între părți sunt inițiate în alt stat membru decât cel în care părțile își au domiciliul sau reședința obișnuită la data menționată la alineatul (1) litera (a), (b) sau (c).</p> <p>(3) În sensul aplicării alineatelor (1) și (2), domiciliul se determină în conformitate cu dispozițiile articolelor 59 și 60 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001.</p>	<p>Articolul 29. Medierea în litigiile cu element de extranietate</p> <p>(1) Litigiul este cu element de extranietate dacă cel puțin una dintre părți își are sediul, sau după caz. domiciliul sau reședința obișnuită într-un alt stat decât cel al oricărei alte părți la data la care:</p> <p>a) părțile decid să recurgă la mediere după apariția litigiului;</p> <p>b) medierea este impusă de instanță, sau de organul de urmărire penală;</p> <p>c) există o obligație de a recurge la mediere care rezultă din legislația națională; sau</p> <p>d) o invitație este adresată părților, în sensul articolului 167 alin. (3). (2) Un litigiu civil este, în egală măsură, cu element de extranietate dacă, la data menționată la alin. (1), părțile își au domiciliul sau sediul în Republica Moldova, dar:</p> <p>a) procedurile judiciare pentru soluționarea litigiului urmează a fi inițiate într-un alt stat;</p> <p>b) obiectul litigiului se referă la obligații ce urmează a fi executate într-un alt stat sau bunurile care constituie obiectul litigiului se află pe teritoriul altui stat;</p> <p>c) locul desfășurării activității de bază a uneia dintre părți se află într-un alt stat.</p> <p>(3) În sensul aplicării alineatelor (1) și (2), domiciliul și reședința se determină în</p>	Compatibil			Ministerul Justiției

	conformitate cu dispozițiile Codului civil				
<p>Articolul 3 Definiții</p> <p>(a) Aceasta include medierea efectuată de un judecător care nu este implicat în nicio procedură judiciară conexă litigiului în cauză. Medierea exclude demersurile instanței sau ale judecătorului sesizat de a soluționa litigiul pe parcursul procedurilor judiciare privind litigiul în cauză;</p> <p>(b) „mediator” înseamnă orice terț chemat să conducă procesul de mediere într-o manieră eficace, imparțială și competentă, indiferent de denumirea sau de profesia terțului în statul membru respectiv și de modul în care terțul a fost numit sau i s-a solicitat să efectueze medierea.</p>	<p>Articolul 3. Noțiuni</p> <p><i>Mediator</i> - persoană terță, licențiată conform prezentei legi și/sau legislației unui alt stat, cu care Republica Moldova are încheiate acorduri și/sau tratate internaționale, care conduce procesul de mediere într-o manieră eficace, imparțială și competentă, în scopul soluționării litigiului dintre părți, indiferent de denumirea sau de profesia acestuia în statul în care a obținut calificarea și de modul în care a fost numit sau i s-a solicitat să efectueze medierea;</p> <p>mediere – proces structurat, indiferent cum este denumit într-un stat membru al Uniunii Europene sau cum se face referire la acesta, în care două sau mai multe părți într-un litigiu încearcă, din proprie inițiativă, să ajungă la un acord privind soluționarea litigiului dintre ele, cu asistența unuia sau mai multor mediator. Acest proces poate fi inițiat de către părți, recomandat sau impus de instanță sau legislația națională și/sau internațională la care Republica Moldova este parte. Acest proces include medierea efectuată de un judecător care nu este implicat în nici-o procedură judiciară conexă litigiului în cauză. Medierea exclude demersurile instanței sau ale judecătorului sesizat de a soluționa litigiul pe parcursul procedurilor judiciare privind litigiul în cauză</p>	Compatibil			Ministerul Justiției

<p>Articolul 4 Asigurarea calității medierii</p> <p>(1) Statele membre încurajează, prin orice mijloace pe care le consideră potrivite, elaborarea unor coduri voluntare de conduită și acceptarea acestora de către mediatori și organizațiile care furnizează servicii de mediere, precum și a altor mecanisme eficiente de control al calității privind furnizarea serviciilor de mediere.</p> <p>(2) Statele membre încurajează formarea inițială și continuă a mediatorilor pentru a asigura efectuarea unei medieri eficiente, imparțiale și competente față de părți.</p>	<p>Articolul 34. Formarea inițială și continuă a mediatorilor</p> <p>(1) Formarea inițială și continuă a mediatorilor se efectuează conform Standardelor de formare aprobate de Uniunea mediatorilor.</p> <p>(2) Formatorii și furnizorii de formare inițială și continuă a mediatorilor se acreditează odată la fiecare 5 ani de către Uniunea Mediatorilor. Regulamentul de acreditare a formatorilor și furnizorilor de formare inițială și continuă a mediatorilor este aprobat de Ministerul Justiției, după consultarea cu Uniunea Mediatorilor.</p>	Compatibil			Ministerul Justiției
<p>Articolul 5 Recurgerea la mediere</p> <p>(1) O instanță la care a fost introdusă o acțiune poate, atunci când este cazul și având în vedere toate circumstanțele cazului respectiv, să invite părțile să recurgă la mediere pentru a soluționa litigiul. Instanța poate, de asemenea, invita părțile să participe la o sesiune de informare privind recurgerea la mediere dacă astfel de sesiuni sunt organizate și sunt ușor accesibile.</p> <p>(2) Prezenta directivă nu aduce atingere legislației naționale conform căreia recurgerea la mediere, înainte sau după începerea procedurii judiciare, este obligatorie sau face obiectul unor stimulente sau sancțiuni cu condiția ca o astfel de legislație să nu împiedice părțile să își exercite dreptul de acces la sistemul judiciar.</p>	<p>Articolul 5. Participarea benevolă la mediere</p> <p>(2) Pentru anumite categorii de litigii, medierea poate fi recomandată sau dispusă de instanța judecătorească, ori prevăzută de legislație.</p>	Compatibil			Ministerul Justiției
<p>Articolul 6</p>	<p>Articolul 21. Executarea tranzacției</p>	Compatibil			Ministerul

<p>Caracterul executoriu al acordurilor rezultate în urma medierii</p> <p>(1) Statele membre asigură părților, sau uneia dintre părți cu consimțământul expres al celorlalte, posibilitatea de a solicita dobândirea caracterului executoriu al conținutului acordului scris rezultat în urma medierii. Conținutul unui astfel de acord dobândește forță executorie, cu excepția cazului în care fie conținutul acordului este contrar dreptului statului membru în care este făcută solicitarea, fie dreptul aceluși stat membru nu prevede posibilitatea conferirii acestuia un caracter executoriu.</p> <p>(2) Conținutul acordului poate dobândi caracter executoriu printr-o hotărâre, decizie sau act autentic emise de o instanță sau de o altă autoritate competentă în conformitate cu dreptul statului membru în care a fost făcută solicitarea.</p> <p>(3) Statele membre comunică Comisiei denumirile instanțelor judecătorești sau ale altor autorități competente să primească cereri în conformitate cu alineatele (1) și (2).</p> <p>(4) Nicio dispoziție a prezentului articol nu aduce atingere normelor aplicabile recunoașterii și executării în alt stat membru a unui acord al cărui conținut a dobândit caracter executoriu în conformitate cu alineatul (1).</p>	<p>(4) Tranzacția de mediere este obligatorie pentru părți și se execută benevol în termen de 20 de zile, dacă părțile nu au stabilit altfel.</p> <p>(5) Părțile, de comun acord, pot investi tranzacția de mediere cu formulă executorie la un notar ales.</p> <p>(6) Tranzacția de mediere, cu excepția celei încheiate pentru soluționarea unui conflict ce se referă dreptul translativ de proprietate asupra unui bun imobil, se consideră investită cu formulă executorie dacă fiecare parte a litigiului este reprezentată de avocat în procesul de mediere și tranzacția este semnată de mediator, de fiecare parte și de avocatul fiecărei părți.</p> <p>(4) Dacă tranzacția încheiată în cadrul unui proces de mediere, care a avut loc în afara procesului civil, nu este executată benevol, pentru a fi executată silit, aceasta poate fi confirmată de către instanța de judecată în condițiile Codului de procedură civilă.</p> <p>(5) Dacă tranzacția încheiată în cadrul unui proces de mediere, care a avut loc în cadrul procesului judiciar, nu este executată benevol, pentru a fi executată silit, la solicitarea părții interesate, aceasta este confirmată de către instanța de judecată în condițiile Codului de procedură civilă.</p> <p>(6) Dacă tranzacția încheiată în cadrul procesului arbitral, nu este executată benevol, pentru a fi executată silit, la</p>				<p>Justiției</p>
--	---	--	--	--	------------------

	<p>solicitarea părții interesate, aceasta se confirmă prin hotărîre arbitrală în condițiile legii.</p> <p>(7) Tranzacția nu poate fi investită cu formulă executorie dacă conținutul acesteia este contrar legislației naționale și/sau în cazul în care conținutul tranzacției cu element de extraneitate este contrar legislației statului respectiv, precum și în cazul în care legislația națională sau internațională pentru tranzacțiile cu element de extraneitate nu prevede posibilitatea conferirii acestuia un caracter executoriu.</p> <p>(8) Ministerului Justiției, comunică structurilor internaționale denumirile autorităților competente să examineze solicitările de investire a tranzacțiilor cu formulă executorie.</p>				
<p>Articolul 7 Confidențialitate medierii</p> <p>(1) Dat fiind că este de dorit ca medierea să aibă loc într-un mod care respectă confidențialitatea, statele membre se asigură că, cu excepția cazului în care părțile hotărăsc altfel, nici mediatorii, nici cei implicați în administrarea procesului de mediere să nu fie obligați să aducă probe în cursul procedurilor judiciare civile și comerciale sau în cursul procedurilor arbitrale privind informații rezultate din sau în legătură cu procesul de mediere, cu excepția cazului în care:</p> <p>(a) acest lucru este necesar pentru considerente imperioase de ordine publică ale</p>	<p>Articolul 6. Confidențialitatea</p> <p>(1) Procesul de mediere nu este public și se desfășoară într-un mod care respectă principiul confidențialității, cu excepția cazului în care părțile hotărăsc altfel.</p> <p>[...]</p> <p>(5) Mediatorii sau alte persoane implicate în administrarea procesului de mediere nu sunt obligați să respecte confidențialitatea informației rezultate din sau în legătură cu procesul de mediere, cu excepția cazului în care:</p> <p>a) acest lucru este necesar în vederea protecției ordinii publice;</p> <p>b) pentru a asigura protecția interesului</p>	Compatibil			Ministerul Justiției

<p>statului membru respectiv, în special pentru a asigura protecția interesului superior al copilului sau pentru a împiedica vătămarea integrității fizice sau psihice a unei persoane; sau</p> <p>(b) divulgarea conținutului acordului rezultat în urma medierii este necesară punerii în aplicare sau executării acestuia.</p> <p>(2) Nicio prevedere din alineatul (1) nu împiedică statele membre să adopte măsuri mai stricte pentru a proteja confidențialitatea medierii.</p>	<p>superior al copilului;</p> <p>c) pentru a împiedica vătămarea integrității fizice sau psihice a unei persoane;</p> <p>d) divulgarea conținutului acordului rezultat în urma medierii este necesară punerii în aplicare sau executării acestuia.</p>				
<p>Articolul 8</p> <p>Efectul medierii asupra termenelor de decădere și de prescripție</p> <p>(1) Statele membre se asigură că părțile care aleg medierea în vederea soluționării unui litigiu nu vor fi ulterior împiedicate să inițieze o procedură judiciară sau arbitrală privind respectivul litigiu ca urmare a împlinirii unor termene de decădere sau de prescripție extinctive pe durata procesului de mediere.</p> <p>(2) Alineatul (1) nu aduce atingere dispozițiilor privind termenele de decădere și de prescripție din acordurile internaționale la care sunt părți statele membre.</p>	<p>Articolul 13. Efectul medierii asupra termenilor de prescripție</p> <p>(1) Inițierea medierii în condițiile prezentei legi suspendă termenele de prescripție pentru părți pe durata desfășurării procesului de mediere. Părțile care recurg la mediere în vederea soluționării unui litigiu nu sunt ulterior împiedicate să inițieze o procedură judiciară sau arbitrală privind respectivul litigiu ca urmare a împlinirii unor termene de decădere din acest drept sau de prescripție pe durata procesului de mediere.</p> <p>(2) Alineatul (1) nu se aplică prevederilor privind termenele de prescripție rezultate din legislația națională și din acordurile internaționale.</p>	Compatibil			Ministerul Justiției
<p>Articolul 9</p> <p>Informarea publicului larg</p> <p>Statele membre încurajează, prin orice mijloace pe care le consideră potrivite, punerea la dispoziția publicului larg, în special pe internet, a informațiilor privind modalitățile de</p>	<p>Articolul 2. Competența instituțiilor statului în domeniul medierii</p> <p>Alin. (1) lit. h) asigură punerea la dispoziția publicului larg, a informațiilor privind modalitățile de contactare a mediatorilor și a organizațiilor care oferă</p>	Compatibil			Ministerul Justiției

contactare a mediatorilor și a organizațiilor care oferă servicii de mediere.	servicii de mediere, inclusiv on-line pe Platforma integrată a profesiilor juridice;				
<p>Articolul 10 Informații referitoare la autoritățile și instanțele competente Comisia face publice, prin orice mijloace corespunzătoare, informațiile referitoare la instanțele sau autoritățile competente comunicate de către statele membre în conformitate cu articolul 6 alineatul (3).</p>		Compatibil			Ministerul Justiției
<p>Articolul 11 Revizuirea Nu mai târziu de 21 mai 2016, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport privind aplicarea prezentei directive. Acest raport analizează evoluția medierii în Uniunea Europeană și impactul prezentei directive în statele membre. Dacă este necesar, raportul este însoțit de propuneri în vederea adaptării prezentei directive.</p>		Normă UE neaplicabilă			Ministerul Justiției
<p>Articolul 12 Transpunerea (1) Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitățile de efectuare a acestei trimiteri. (2) Statele membre comunică Comisiei textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.</p>	Normă UE neaplicabilă			Ministerul Justiției	

Articolul 13 Inrarea în vigoare Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.		Normă UE neaplicabilă			Ministerul Justiției
---	--	--------------------------	--	--	-------------------------

Secretar de stat

/semnat electronic/

Stanislav COPEȚCHI

CERERE nr. 03/5558 din 13.06.2024**privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului hotărârii Guvernului
privind aprobarea proiectului de Lege privind medierea și statutul mediatorului**

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	<ul style="list-style-type: none">- Lege;- Proiectul Legii privind medierea și statutul mediatorului;
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Justiției
3.	Justificarea depunerii cererii (<i>indicația corespunzătoare sau remarca precum că proiectul este elaborat din inițiativa autorului</i>)	Proiectul este elaborat și promovat în vederea: <ul style="list-style-type: none">- realizării acțiunii 2.4.1. lit. b) din <i>Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025</i>, aprobat prin <i>Legea nr. 211/2021</i>;- realizării acțiunilor nr. 29 și 30 din <i>Planul de acțiuni al Ministerului Justiției pentru anul 2024</i>, aprobat prin <i>Ordinul ministrului justiției nr. 324 din 29.12.2023</i>;- transpunerii Directivei 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	<ol style="list-style-type: none">1. Ministerul Finanțelor2. Ministerul Economiei3. Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei4. Consiliul de Mediere5. Consiliul Superior al Magistraturii6. Curtea Supremă de Justiție7. Curtea de Apel Chișinău8. Curtea de Apel Cahul9. Curtea de Apel Comrat10. Curtea de Apel Bălți11. Judecătoria Chișinău12. Consiliul Superior al Procurorilor13. Procuratura Generală14. Uniunea Avocaților din Republica Moldova15. Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat16. Camera Notarială din Republica Moldova17. Curtea de Arbitraj Comercial Internațional pe lângă Camera de Comerț și Industrie18. A.O. „Institutul de Reforme Penale”19. A.O. ”Centrul de resurse juridice”
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Zinaida CARP, Șef secție avocați, mediatori și experți judiciari, tel. 20-14-86, email: zinaida.carp@justice.gov.md

		Ina CÎNTĂREȚ, Consultant principal, Secția drept privat din cadrul Direcției elaborare acte normative, tel. 20-14-22, email: ina.cintaret@justice.gov.md
7.	Anexe (<i>proiectul actului care se solicită a fi înregistrat, nota informativă</i>)	- Proiectul legii – 34 file; - Nota informativă - 6 file; - Tabelul comparativ – 9 file.
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura Stanislav COPEȚCHI Secretar de Stat	